

**e-DÖNÜŞÜM TÜRKİYE PROJESİ
KISA DÖNEM EYLEM PLANI**

**DEĞERLENDİRME RAPORU
RAPOR NO:2**

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI

TEMMUZ 2004

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I) KDEP Eylem Gerçekleşme Durumları:	
Değerlendirme Tablosu	3
II) KDEP Eylem Gerçekleşme Durumları:	
Özet Tablo	7
III) Bölümler	
- Bilgi Toplumu Stratejisi	23
- Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği	29
- Eğitim ve İnsan Kaynakları	39
- Hukuki Altyapı	53
- Standartlar	73
- e-Devlet	79
- e-Sağlık	109
- e-Ticaret	129

**KDEP
EYLEM GERÇEKLEŞME DURUMLARI
DEĞERLENDİRME TABLOSU**

KDEP EYLEM GERÇEKLEŞME DURUMLARI: DEĞERLENDİRME TABLOSU**(A: Henüz Başlamadı; B: Başlangıç Aşamasında; C: Çalışmalar Sürüyor; D: Sonuçlandı)**

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ					
Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması	1			•	
Yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüşüm politikalarının belirlenmesi	2			•	
TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ					
İnternet altyapısının ve kullanımının, geniş bant erişimini de içerecek şekilde ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirler konusunda çalışma yapılması	3			•	
Üçüncü nesil (3G) mobil telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin lisans tahsisi hazırlık çalışmalarının yapılması	4	•			
Akıllı kart ve PKI standartları ile güvenlik test standartlarına yönelik çalışmalar yapılması	5			•	
Ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına ilişkin pilot uygulamaların geliştirilmesi	6			•	
İnternet veri merkezi (Internet data center) uygulamalarının ekonomisi ve yapılabirliğine yönelik çalışmalar yapılması	7			•	
EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI					
“Bir okulu dünyaya aç - İnternete bağla” kampanyası	8			•	
İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojileri Sınıfının kurulması (Temel Eğitim Projesi -FAZ 2)	9			•	
Eğitim portalı prototipinin oluşturulması	10			•	
Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak okul müfredatlarının yenilenmesi	11			•	
Öğretmenlerin yenilikçi ve pratik öğretim uygulamaları geliştirmek üzere yetiştirilmesi, yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmak üzere hizmetiçi eğitim programları düzenlenmesi	12			•	
Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılmasına yönelik ön çalışma ve gerekli düzenlemelerin yapılması	13				•
Kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin yükseltilmesi, verilen sertifika ve diplomaların AB standartlarında denkliğinin sağlanması	14			•	
Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması	15			•	
HUKUKİ ALTYAPI					
Elektronik İmza Kanunu'nun çıkarılması	16				•
Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun'un çıkarılması	17			•	
Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu'nun çıkarılması	18	•			
Türk Ceza Kanunu Değişiklik Tasarısının hazırlanması	19				•
Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun çıkarılması	20				•
Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için bir çalışma yapılması ve gerekliliği halinde yasal düzenlemelerin tamamlanması	21				•
Elektronik ortamda fikri hakların korunması için gerekli yasa çalışmasının yapılması	22				•
İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile denetimlerine ilişkin gerekli yasal düzenlemenin yapılması	23			•	
e-Ticaret için uygun ortamın oluşturulması	24			•	

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
Dış ticarete e-belge uygulamalarının yaygınlaştırılması	25	•			
Yeni Telekomünikasyon Kanunu'nun çıkarılması	26			•	
Telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemelerin yapılması	27			•	
Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin çıkartılması	28		•		
STANDARTLAR					
Uluslararası ve AB standart kuruluşları tarafından yayınlanan standartların Türk Standardı olarak hazırlanması	29			•	
e-DEVLET					
Kamu kurum ve kuruluşlarında e-Devlete geçiş çalışmalarından sorumlu ekiplerin oluşturulması	30	•			
Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması	31			•	
e-Devlet uygulamaları ve BİT envanterinin belirlenmesi	32			•	
e-Devlet uygulamaları için finansman modelinin belirlenmesi	33		•		
Birlikte çalışabilirlik esaslarının belirlenmesi ve rehber yayımlanması	34			•	
Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım projeleri hazırlama ve değerlendirme kılavuzlarının hazırlanması ve bu projelerin izlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi	35		•		
Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartnameleri ve sözleşmelerine ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi	36	•			
Bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesi	37			•	
Kamu internet erişim noktaları pilot uygulamalarının gerçekleştirilmesi	38			•	
e-Devlet en iyi hizmet sunum örneklerinin yaygınlaştırılması	39			•	
Kamu hizmetlerinin ortak platformda - tek kapıdan (portal) sunumu ve sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine yönelik stratejinin belirlenmesi	40			•	
Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve ortak platformda sunumu için proje oluşturulması	41			•	
Vergi, vatandaşlık ve sosyal güvenlik vb. numaralarının birleştirilmesi	42			•	
Türkiye'de yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilmesi	43			•	
Tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi	44			•	
MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ile vatandaş bilgilerinin paylaşılması	45			•	
Adres Kayıt Sisteminin entegrasyonunun sağlanması	46			•	
Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulabilmesi için bir ön çalışma yapılması	47			•	
Kamu Personeli Kayıt Sisteminin ilgili kuruluşlara açılması	48			•	
Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması	49			•	
e-Dönüşüm Türkiye Projesi bilgilendirme-bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi	50			•	
Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması	51			•	
Tarihi arşivlerdeki tasnifi tamamlanan belgelere ait katalog bilgileri ile görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması	52			•	
e-SAĞLIK					
Sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması	53			•	
Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması	54			•	

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
Kan ve kan ürünleri barkod etiketleme standardının uygulanması	55		•		
Birinci basamak sağlık kurumlarında elektronik sağlık kaydının oluşturulması	56			•	
Elektronik Hasta Kayıtları (EHK) için kullanılacak model, içerik ve yapı standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	57			•	
Entegre Sağlık Enformasyon Sistemlerinin geliştirilebilmesi için önerilecek mesaj iletişimi standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	58			•	
Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli standartların geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	59			•	
Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi	60			•	
Ulusal Elektronik Hasta Kayıtları'nda yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin uygulanma ve yaygınlaştırma planlarının geliştirilmesi	61	•			
Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin geliştirilmesi	62			•	
Sağlık bakım hizmeti veren kuruluşların uygulayacakları sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması	63	•			
Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi	64			•	
Sağlık verilerinin modellenebilmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması	65		•		
Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması	66			•	
Türkiye'de sağlık bilişimi eğitimi gereksinimlerinin saptanması ve karşılanabilmesi amacıyla bir "eğitim ağacı"nın tasarlanması, modellenmesi ve bu alanda müfredat programları çalışmalarına destek verilmesi	67			•	
e-TİCARET					
Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması	68			•	
KOBİ'lerde e-Ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması	69			•	
e-Ticaret hazırlık değerlendirmesi hizmetinin verilmesi	70			•	
Ortak e-Ticaret bilgi havuzunun oluşturulması	71			•	
Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması	72			•	
Dış ticarete e-Belgenin uluslararası dolaşımının sağlanması	73			•	
T O P L A M		7	5	55	6
Y Ü Z D E O R A N		10	7	75	8

**KDEP
EYLEM GERÇEKLEŞME DURUMLARI:
ÖZET TABLO**

1 BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
1	Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması	DPT	Ülkemizin bilgi toplumuna dönüşümünde ulusal düzeyde izlenecek politikaların oluşturulması ve Stratejiye temel teşkil etmesi amacıyla hazırlanan "Bilgi Toplumuna Dönüşüm Politikası" belgesi, e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunca kabul edilmiştir. Bilgi Toplumu Stratejisinin oluşturulması için gerekli hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.
2	Yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüşüm politikalarının belirlenmesi	DPT	Yazılım üretim yetenekleri ve ihracatları yüksek olan ülkelerin (İrlanda, Hindistan, İsrail) vizyon, strateji ve endüstrilerinin araştırılması çalışmaları devam etmektedir.

2 TEKNİK ALTYAPI ve BİLGİ GÜVENLİĞİ

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
3	İnternet altyapısının ve kullanımının, geniş bant erişimini de içerecek şekilde ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirler konusunda çalışma yapılması	Ulaştırma Bakanlığı	Ulaştırma Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen çalışmalar devam etmektedir.
4	Üçüncü nesil (3G) mobil telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin lisans tahsisi hazırlık çalışmalarının yapılması	Telekomünikasyon Kurumu	Telekomünikasyon Kurumu, sektörde ikincil düzenlemelerin hazırlanmasının öncelikli olması nedeniyle eylemle ilgili çalışmaların 2005 yılında değerlendirilmek üzere ertelenmesini öngörmektedir.
5	Akıllı kart ve PKI standartları ile güvenlik test standartlarına yönelik çalışmalar yapılması	TÜBİTAK-UEKAE	Güvenlik test standartlarına yönelik çalışma olarak; önceki üç aylık dönemde incelenmiş olan uluslararası güvenlik test standartları ve uygulamalarının Türkiye'deki kamu kurum ve kuruluşlarında uygulanabilirliklerinin incelenmesi çalışmalarına başlanmıştır. Akıllı kart ve PKI standartlarına ilişkin olarak; özellikle Avrupa ve ABD'de uygulanan Akıllı Kart ve PKI standartları incelenmeye devam edilmiştir. NATO'da uygulanan PKI sistemlerinin araştırılması çalışmaları sürdürülmektedir.
6	Ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına ilişkin pilot uygulamaların geliştirilmesi	TÜBİTAK-UEKAE	Pilot uygulamanın yapılacağı kurum olan RTÜK'ün ağ yapısı için ön analiz çalışmaları ve risk analizi tamamlanmış olup bu çalışmalara ilişkin raporlar hazırlanmaktadır.
7	İnternet veri merkezi (Internet data center) uygulamalarının ekonomisi ve yapılabilirliğine yönelik çalışmalar yapılması	Ulaştırma Bakanlığı	Eylem kapsamında özellikle e-Devlet projeleri için daha sık gündeme gelen İnternet Veri Merkezi kavramının incelenmesi hedeflenmiştir. Eylem kapsamında hazırlanması planlanan raporun Nisan 2004'e kadar tamamlanması öngörülmüş olmasına rağmen rapor henüz sonuçlanmamıştır.

3 EĞİTİM ve İNSAN KAYNAKLARI

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
8	"Bir okulu dünyaya aç - İnternete bağla" kampanyası	MEB	Türk Telekom, 16 Nisan 2004 tarihi itibarıyla MEB'na bağlı 4790 kurumun ADSL internet erişimini sağlamıştır. MEB'na bağlı, öncelikle Laboratuvar, Pansiyonlu İlköğretim Okulları, İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri, İl Eğitim Hizmetleri Merkezi v.b. (4000 adet kurum daha) belirlenerek Türk Telekom'a bildirilmiştir. Bu kurumların bağlantıları da 30 Haziran 2004 tarihine kadar sağlanacaktır.
9	İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojileri Sınıfının kurulması (Temel Eğitim Projesi – Faz 2)	MEB	Temel Eğitim Projesi (TEP) 2. Faz işlemleri başlamış olup hazırlık çalışmaları ve 2004 yılı içerisinde ihale işlemlerine esas teknik şartname hazırlıkları devam etmektedir.
10	Eğitim portalı prototipinin oluşturulması	MEB	Eğitim Portalı konusundaki hazırlık çalışmaları tamamlanmak üzeredir. Yapılacak ihale ile 2004 yılı içerisinde işlemler tamamlanarak prototip oluşturulacaktır.
11	Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak okul müfredatlarının yenilenmesi	MEB	İlköğretim 1-5 sınıflarını kapsayan Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Hayat Bilgisi ile 1-3 sınıf derslerinin müfredatlarının çağın gerekleri ve teknolojilerine uygun hale getirilmesi, yenilenmesi çalışmaları devam etmektedir. Diğer öğretim kurumları çalışmaları daha sonra yapılacaktır.
12	Öğretmenlerin yenilikçi ve pratik öğretim uygulamaları geliştirmek üzere yetiştirilmesi, yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmak üzere hizmetiçi eğitim programları düzenlenmesi	MEB	Hizmetiçi Eğitim Daireleri aracılığı ile bilgisayar okur yazarlığı, internet kullanımı, çağdaş eğitim araçlarının kullanımı konularında eğitimler verilmektedir. Her ilde eğitici formatörler aracılığı ile eğitimlere devam edilmektedir.
13	Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılmasına yönelik ön çalışma ve gerekli düzenlemelerin yapılması	MEB	MEB Tebliğler Dergisinde yayınlanarak yürürlüğe giren "Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi ve İletişim Teknolojisi Araçları ve Ortamlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullanımı Yönergesi" ile ilköğretim ve ortaöğretim okullarında bulunan bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından toplumun diğer kesimlerinin faydalanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.
14	Kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin yükseltilmesi, verilen sertifika ve diplomaların AB standartlarında denkliğinin sağlanması	MEB	MEB bünyesinde yürütülecek European Computer Driving Licence (ECDL) çalışması ile MEB'e bağlı tüm öğretmenlerin ve öğrencilerin ECDL müfredatına uygun eğitim almaları ve ECDL uygulamalarına uygun sınavlardan geçerek sertifika sahibi olmaları sağlanacaktır. Microsoft ve İntel ile öğretmenlerin eğitimi ve sertifikasyon çalışmaları devam etmektedir. Cisco System ile Cisco Ağ Akademisi Programı eğitimleri konusundaki çalışmalar devam etmekte olup MEB'de Bölgesel Akademiler kurulacaktır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
15	Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması	DPT	Türkiye’de insangücü planlaması konusunda ilgili öğretim üyeleri taranmış, görüşmeler yapılmış ve bu görüşmeler sona erdiğinde, Devlet Planlama Teşkilatı’nda 14 Mayıs 2004 tarihinde bir tanıtım toplantısı yapılmıştır. 24 Haziran 2004 tarihinde yapılan ikinci toplantıya ise yeterli katılım sağlanamadığından çalışmanın etkililiğinin ve uygulanabilirliğinin nasıl artırılacağı üzerine değerlendirmeler yapılmıştır.

4 HUKUKİ ALTYAPI

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
16	Elektronik İmza Kanunu’nun çıkarılması	Adalet Bakanlığı	5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu 23.7.2004 tarihinde yürürlüğe girecektir. Kanunda öngörülen yönetmeliklerin çıkarılması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.
17	Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun’un çıkarılması	Adalet Bakanlığı	Hazırlanan Kanun Tasarısı Taslağı kanunlaşması amacıyla, 1/6/2004 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiştir.
18	Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu’nun çıkarılması	Milli Savunma Bakanlığı	Eylemle ilgili olarak sorumlu kuruluş tarafından Teşkilatımıza herhangi bir bilgi veya rapor iletilmemiştir.
19	Türk Ceza Kanunu Değişiklik Tasarısının hazırlanması	Adalet Bakanlığı	Eylemde öngörülen bilgi ve bilgi teknolojileri alanına özgü suç ve cezaların belirlenmesi çalışması TBMM Adalet Komisyonu gündeminde bulunan TCK tasarısının 197. maddesinde düzenleme yapılarak gerçekleştirilecektir. İnternet yoluyla işlenecek suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarı için bir Komisyon kurulmuş olup çalışmalarına kısa sürede başlayacaktır.
20	Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’nun çıkarılması	Adalet Bakanlığı	Kanun 24.4.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanunun uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri belirleyen Yönetmelik 27.04.2004 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
21	Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için bir çalışma yapılması ve gerekliliği halinde yasal düzenlemelerin tamamlanması	Adalet Bakanlığı	Elektronik ortamda sözleşmelerin tanınması için çalışma yapılması ile ilgili düzenleme “Elektronik İmza Kanunu” içerisinde değerlendirilmiş olup, eylemle istenilen sonuca ulaşılmıştır.
22	Elektronik ortamda fikrî hakların korunması için gerekli yasa çalışmasının yapılması	Adalet Bakanlığı	12.3.2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5101 sayılı Kanunla yeni düzenlemeler yapılmış olup, bu alanda mevzuatta yer alan eksikler giderilmiştir. Ayrıca, mevzuatın uygulanmasında ortaya çıkan sorunların giderilmesi amacıyla yönelik olarak 26.6.2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5194 sayılı Kanunla; fikri haklar konusunda yargının işleyişine ve bu alanda uygulanacak yaptırımlara ilişkin yeni düzenlemeler getirilmiştir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
23	İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile denetimlerine ilişkin gerekli yasal düzenlemenin yapılması	Adalet Bakanlığı	Eylemde öngörülen hususlardan, internet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili düzenlemeler kısmı "Elektronik İmza Kanununda" düzenlenmiş ve eylem bu kısım itibariyle tamamlanmıştır. Eylemin internet yoluyla işlenen suçlarda servis sağlayıcılarının konumu ile ilgili kısmı ise TCK ile ilgili düzenleme çerçevesinde (19 no'lu eylem) ele alınacaktır.
24	e-Ticaret için uygun ortamın oluşturulması	DTM	Yunanistan'da e-iş olanaklarını geliştirmeye yönelik kurumların bölgesel olarak nasıl yapıldığı ve teşvik edildiği incelenmiştir. İhracat Stratejik Planı kapsamında oluşturulan iki alt çalışma grubu (2.2 ve 3.1 no'lu) eylemle ilgili rapor hazırlama çalışmalarını sürdürmektedir.
25	Dış ticarete e-Belge uygulamalarının yaygınlaştırılması	Gümrük Müsteşarlığı	Öncül eylem olan 72 nolu (Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması) eylemin sonuçlarına göre gerekli çalışmalar başlatılacaktır.
26	Yeni Telekomünikasyon Kanunu'nun çıkarılması	Ulaştırma Bakanlığı	Hazırlanan taslak konusunda ilgili tarafların görüşleri alınmış, bu görüşler değerlendirilerek tasarıya son şekli verilmiştir. Tasarı, gerekçenin yazılmasından sonra ilgili kurumların görüşlerine sunulacaktır.
27	Telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemelerin yapılması	Telekomünikasyon Kurumu	Eylem kapsamında çalışmalar sürmektedir. İkincil düzenlemelere ilişkin bir çok yönetmelik yürürlüğe girmiştir. Henüz tamamlanmamış düzenlemeler ile ilgili çalışmalara devam edilmektedir.
28	Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin çıkarılması	Ulaştırma Bakanlığı	Yönetmeliğe yasal dayanak teşkil edecek olan Elektronik Haberleşme Kanunu çalışmalarının henüz tamamlanamamış olması sebebiyle Evrensel Telekomünikasyon Hizmetleri hakkında Kanun Tasarısı hazırlanmış ve ilgililerin görüşlerine sunulmuştur.

5 STANDARTLAR

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
29	Uluslararası ve AB standart kuruluşları tarafından yayınlanan standartların Türk Standardı olarak hazırlanması	TSE	Kurumların birlikte çalışabilir, entegre hizmetler sunmalarına yönelik çalışmalara referans sağlayacak Türk Standartlarının yayınlanması işlemine Mayıs-Eylül döneminde ara verilmiştir, Eylül ayından itibaren diğer alanlarla birlikte Bilgi Teknolojileri alanında da standartların yayınlanmasına devam edilecektir. KDEP bünyesinde yürütülen çalışmalar kapsamında, ihtiyaçlar ortaya kondukça, sürdürülen çalışmalar içerisinde bunlara da yer verilecektir.

6 E-DEVLET

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
30	Kamu kurum ve kuruluşlarında e-Devlete geçiş çalışmalarından sorumlu ekiplerin oluşturulması	DPT	Eyleme ilişkin henüz bir düzenleme yapılmamıştır. Kurumlarda halihazırda oluşan yapılar dikkate alınarak, gerekliliği daha sonra yeniden değerlendirilecektir.
31	Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması	DPT	İngiltere, Yeni Zelanda ve Avustralya'ya ait kamu web kılavuzlarının incelenmesi çalışmaları sürdürülmektedir. WAI kılavuzu ve AB'nin konuyla ilgili mevcut direktifleri ve Bilgi Edinme Hakkı Kanununun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen Yönetmelik de değerlendirilerek, taslak bir kılavuz oluşturulacak ve kurumların görüşüne açılacaktır.
32	e-Devlet uygulamaları ve BİT envanterinin belirlenmesi	DPT	DPT tarafından oluşturulan taslak envanter bileşenlerinin belirlenmesi çalışması, öncelikle konuya vakıf teknik kurumlar olan TÜBİTAK, TSE, DİE, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığında gelecek görüşler doğrultusunda geliştirilecektir. Hazırlanacak ikinci taslak çalışma tüm kamu kurum ve kuruluşlarının görüşüne açılacak ve İLEMOD bünyesinde veritabanı geliştirilmesi çalışmalarına başlanacaktır.
33	e-Devlet uygulamaları için finansman modelinin belirlenmesi	DPT	İlgili kuruluşların katılımı ile taslak rapor çalışmalarına başlanılmıştır.
34	Birlikte çalışabilirlik esaslarının belirlenmesi ve rehber yayımlanması	DPT	Birlikte çalışabilirlik üst düzey politika ve esasları hazırlama ve uyum mekanizmaları ile teknik standartlara ilişkin taslak raporların ilk sürümleri hazırlanmıştır. Bu taslak sürümünün geliştirilebilmesi için, Veri Entegrasyonu ve İçerik Yönetimi, Veri Sunumu, Arabağlantı ve Güvenlik alanlarında alt gruplarca çalışmalar sürdürülmektedir.
35	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım projeleri hazırlama ve değerlendirme kılavuzlarının hazırlanması ve bu projelerin izlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi	DPT	Bilgi Toplumu Dairesi ve büyük uygulama projeleri yürütmekte olan kamu kurumları ile sivil toplum kuruluşları temsilcilerinden oluşan bir çalışma grubu kurulmuştur. Kamu kurum ve kuruluşlarının 2005 yılı yatırım tekliflerinde yer alacak bilgi ve iletişim teknolojisi projelerinin hazırlanmasına ilişkin esaslar ve diğer yardımcı bilgilerden oluşan içerik hazırlanmakta olup, 2005 Yılı Yatırım Programı Hazırlama Esasları'nın yayımlanması ile eşzamanlı olarak www.bilgitoplumu.gov.tr internet sitesinde yayınlanacaktır.
36	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartnameleri ve sözleşmelerine ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi	Kamu İhale Kurumu	Kamu İhale Kurumu tarafından mevcut düzenlemelerin bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartname ve sözleşmelerine ilişkin hususları da kapsadığı belirtilmektedir. Bununla birlikte, kamu alımlarında bilgi ve iletişim teknolojileri ihale şartname ve sözleşmeleri açısından özel düzenlemeler yapılmasının gerekli olup olmadığı hususunda Kurum yetkilileri ile bir çalışma yapılması öngörülmektedir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
37	Bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesi	Devlet İstatistik Enstitüsü	Eylem kapsamında yapılacak anket çalışması için soru formları hazırlanmış olup 14.06.2004 tarihinde tüm Türkiye’de iki hafta sürecek alan çalışması başlatılmıştır.
38	Kamu internet erişim noktaları pilot uygulamalarının gerçekleştirilmesi	İçişleri Bakanlığı (Valilikler ve Yerel Yönetimler)	Eyleme ilişkin proje hazırlanarak, ADSL bağlantı yapılacak yerlerin listesi temin edilmiştir. Diğer taraftan, KIOSK ve Bilişim Merkezi kurulmasını talep eden yerler tespit edilmiş ve KIOSK ve Bilişim Merkezleri için standartlar tespit edilmiştir. Uygulamaya yakın bir tarihte geçilecektir.
39	e-Devlet en iyi hizmet sunum örneklerinin yaygınlaştırılması	DPT	ODTÜ “tr” Alan Adı Yönetiminden tüm kamu kurum ve kuruluşlarının internet adresleri tespit edilmiştir. Eylem çerçevesinde tüm kamu kurum ve kuruluşları içerisinde Bakanlıkların internet siteleri ile merkezi kuruluşlardan bağımsız idari otoritelerin internet sitelerinin incelenmesi kararlaştırılmıştır. Diğer taraftan belediyeler için en iyi hizmet sunumunun eylem içerisinde ayrıca belirlenmesi benimsenmiştir. Yöntem belirlenmesine ilişkin olarak sivil toplum kuruluşlarından daha önce düzenlemiş oldukları yarışmalara ilişkin belgeler temin edilmiştir. İnternet sitelerinin değerlendirilmesinde kullanılacak kriterlerin belirlenmesi çalışmaları KDEP 31 numaralı eylem ile birlikte sürdürülmektedir.
40	Kamu hizmetlerinin ortak platformda – tek kapıdan (portal) sunumu ve sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine yönelik stratejinin belirlenmesi	DPT	Hazırlanmakta olan taslak rapor yanında, kurumları bilgilendirici çalışmalar devam etmektedir. Ağustos ayı içerisinde, “Amaç Güdümlü Sistem Geliştirme” konusunda bir sunum planlanmaktadır.
41	Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve ortak platformda sunumu için proje oluşturulması	DPT	Bu eylemde öngörülen proje, Dünya Bankası ile Ülke Yardım Stratejisi kapsamında 100 milyon dolar finansman sağlanacak olan Bilgi Ekonomisi ve Inovasyon Projesi kapsamında yürütülmektedir.
42	Vergi, vatandaşlık ve sosyal güvenlik vb. numaralarının birleştirilmesi	İçişleri Bakanlığı	İlgili kurum yetkilileri ile çalışma toplantıları yapılmıştır. Bilgisayar sistemi ve özel veri tabanı kurulmuştur. Kamu kuruluşlarının ihtiyaçlarına cevap verebilmek amacıyla bilgisayar programları hazırlanmıştır. İlgili kuruluşlarda tutulan kişi kayıt bilgilerinden eşleştirmede esas alınacak kriterler tespit edilmiş, hangi manyetik ortamlarda bilgilerin İçişleri Bakanlığına (Nüfus ve Vatandaşlık İşler Gn. Md.) gönderileceği bildirilmiş ve bu doğrultuda ilgili kuruluşlarla müşterek çalışmalara başlanmıştır. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda 622 kamu kurum ve kuruluşu ile manyetik ortamda T.C. Kimlik Numarası eşleştirme çalışması yapılmış olup, çalışmalar büyük ölçüde tamamlanmıştır.
43	Türkiye’de yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilmesi	İçişleri Bakanlığı	Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİ) tarafından hazırlanan ve Bakanlıkların görüşüne açılan Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısının 60.maddesi kapsamında Türkiye’deki yerleşik yabancılar da MERNİS veritabanına dahil olacak ve MERNİS tarafından üretilecek tek kimlik numarasına sahip olacaklardır. Emniyet Genel Müdürlüğü ile NVİ arasında bilgilerin derlenmesi hususunda çalışmalar devam etmektedir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
44	Tüzel Kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	68 nolu (Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması) eylemdeki proje ile bu eylemin gereği olan tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi de planlanmıştır. Bu projenin tamamlanması ile birlikte Sanayi ve Ticaret Bakanlığının sorumlu bulunduğu her iki eylem de gerçekleşmiş olacaktır.
45	MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ile vatandaş bilgilerinin paylaşılması	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn.Md.)	MERNİS Projesinde oluşturulan merkezi veri tabanının kamu kurum ve kuruluşlarının paylaşımına açılması amacıyla gerekli çalışmalara başlanmıştır. İlk aşamada kamu kurum ve kuruluşlarının bu sistemle ilgili görüş ve talepleri alınmış, gerekli değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. Kurumca alınan görüşler doğrultusunda ihale çalışmalarına başlanmış ve 09.06.2004 tarihinde ihalesi yapılmıştır. 2004 yılı sonu itibariyle proje uygulamaya geçirilecektir.
46	Adres Kayıt Sisteminin entegrasyonunun sağlanması	İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn.Md.)	Yapılan toplantılar sonrasında, ülkemizdeki adres kayıt işlerinin elektronik ortamda tek bir veritabanında tutulmasına karar verilmiştir. Bu kararın uygulanmasına yönelik olarak yeni hazırlanan Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısı'nda adres kayıtlarının tutulmasına ilişkin şekil ve şartlar belirlenmiş, Tasarı Bakanlıkların görüşüne sunulmuştur. Ayrıca, e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu'nun 5.Toplantısında verilen 3 nolu Kararıyla eylemin sorumlu kuruluşu Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir.
47	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulabilmesi için bir ön çalışma yapılması	Tapu ve Kadastro Gn. Md.	TUCBS oluşturulabilmesi için, hangi bilgilerin hangi kurumlar tarafından tutulacağı ve paylaşılacağı ile, bilgi ve bilgi değişim standartlarının belirlenmesi ve mevcut durumun ortaya konması amacıyla yürütülen anket çalışması tamamlanmıştır. Tüm kamu kurum ve kuruluşlarından üyelerin temsil edileceği bir çalışma grubu kurulmuştur. Çalışma grubu ilk toplantısını Temmuz ayı sonunda yapacaktır.
48	Kamu Personeli Kayıt Sisteminin ilgili Kuruluşlara açılması	Devlet Personel Başkanlığı	Kamu Personeli Kayıt Sistemi, kamu personelinin işe alınmasından emekliliğine kadar geçen süre içerisindeki tüm hizmetlerinin takip edilebileceği bir yapı ve bu yapı içerisinde de bilgisayar ortamında tutulan mevcut bilgilerin, çevrim-içi olarak kamu hizmetlerine sunulması esası üzerine kurulmuştur. Projede, öncelikle teknik altyapının oluşturulması, akabinde ise verilerin sağlıklı bir şekilde toplanarak güncelliğinin sağlanması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda da, Devlet Personel Başkanlığında oluşturulan çalışma grupları Proje ile ilgili her türlü fizibilite çalışmalarına başlamış olup bu çalışmalar halen devam etmektedir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
49	Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması	Tarım ve Köyleri Bakanlığı	Çiftçi Kayıt Sistemi için hazırlanan Bilgisayar Altyapısına ilişkin İhale Şartnamesi Dünya Bankasının itirazı üzerine ORTOFOTO'lar çıkartılarak revize edilip Dünya Bankasına gönderilmiştir. Birinci şartname mevcut durumuyla Tarım Bilgi Sisteminin sadece analizini içermektedir, tasarım ve yazılım kısmı dört ilin ORTOFOTO'suyla birlikte ayrıca ihale edilecektir. Bu ikinci şartnamenin hazırlık çalışmaları da devam etmektedir.
50	e-Dönüşüm Türkiye Projesi bilgilendirme-bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi	DPT	e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile ilgili tüm gelişmeler, İcra Kurulu kararları, ilgili mevzuat ile yurt içi ve yurt dışı kaynaklı belge ve raporlar DPT-Bilgi Toplumu Dairesi tarafından hazırlanan ve güncellenen "www.bilgitoplumu.gov.tr" web adresinde yayımlanmaktadır. Ayrıca, e-devlet ve bilgi toplumuna yönelik etkinlikler düzenlenmekte ve düzenlenen etkinliklere aktif katılım sağlanmaktadır.
51	Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması	Maliye Bakanlığı	Kanuni düzenlemelerin önemli bir kısmı 4731, 4962 ve 5035 sayılı Kanunlarla gerçekleştirilmiş durumdadır. Vergi kanunlarında yapılması gerekli görülen düzenlemelerin belirlenmesi ve hazırlanan kanun tasarılarının yasalaştırılması çalışmaları ise devam etmektedir. Bu kapsamda hazırlanan Kanun Tasarısı ile e-Tahakkuk Fişinin hukuki altyapısının oluşturulması, "damga vergisine tabi kağıtlar" kavramının, elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri de kapsayacak şekilde yeniden tanımlanması öngörülmektedir. Bu düzenlemelere paralel olarak, VEDOP-2 süreci sonuçlandığında 2004 yılı içerisinde vergi beyannameleri mükelleflerden internet ortamında alınabilecek ve böylece tahsilat uygulamaları tamamen bankacılık sistemine yönlendirilmiş olacaktır.
52	Tarihi arşivlerdeki tasnifi tamamlanan belgelere ait katalog bilgileri ile görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması	Başbakanlık	Henüz tamamlanmamakla birlikte; Nisan 2002 tarihinden itibaren Osmanlı Arşivi Katalogları ile Cumhuriyet Arşivi Katalogları internet ortamında araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Katalog çalışmaları devam etmektedir. Osmanlı Arşivi'ndeki elektronik ortama aktarılan belge görüntüleri, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulmaktadır. Cumhuriyet Arşivi, yazılım tamamlandığında elektronik ortama aktarılan belgeler, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulacaktır.

7 E-SAĞLIK

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
53	Sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması	Sağlık Bakanlığı	Sağlık bilişimi alanında standart geliştiren uluslararası kuruluşlar ile bu alanda öncü olan ülkelerin standart geliştirme faaliyetleri araştırılarak, geliştirilen sağlık bilişimi standartları envanteri çıkarılmıştır. Eylem kapsamında hazırlanacak rapor, Ağustos ayı içerisinde tamamlanacaktır.
54	Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması	Sağlık Bakanlığı	Tıbbi malzeme sınıflandırma sistemi ve yönetimi ile ilgili "Global Nomenclature for Medical Devices (GMDN)" sistemine ilişkin çalışmalar Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğünce yürütülmektedir. Karar verilen GMDN sisteminin kullanımı ve yaygınlaştırılabilmesine yönelik olarak etüd-proje hazırlanmasına gerek duyulmayıp, Bakanlığın kendi kaynaklarıyla proje yürütülmektedir. 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren sağlık sektöründe kullanımı ve yaygınlaştırılması planlanmıştır.
55	Kan ve kan ürünleri barkod etiketleme standardının uygulanması	Sağlık Bakanlığı	Kan ve kan ürünleri ile ilgili standartların uygulanmasına yönelik Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile çalışmalar başlatılmakla birlikte, istenilen düzeyde ilerleme sağlanamamıştır.
56	Birinci basamak sağlık kurumlarında elektronik sağlık kaydının oluşturulması	Sağlık Bakanlığı	Aile Doktorluğu/Hekimliği Bilgi Sistemi çalışmaları son safhaya gelmiş olup prototip uygulama, 53 numaralı eylemde tespit edilen ICD 10 kullanılarak 30 Haziran 2004 tarihinde gerçekleştirilecektir. Yatırım programında, "Birinci basamak sağlık birimlerine makine teçhizat alımı" olarak ifade edilen proje kapsamında yapılan çalışmalar, Acil Eylem Planında yer alan, "Aile Hekimliği Sistemi"ne ilişkin bilgi sistemlerinin geliştirilmesi eylemi kapsamında revize edilmiştir. Bu nedenle, yürütülen çalışmalar 2004 yılı süresince devam edecektir.
57	Elektronik Hasta Kayıtları (EHK) için kullanılacak model, içerik ve yapı standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	Sağlık Bakanlığı	56. eylemle koordineli bir şekilde çalışma yürütülmektedir. Projelendirmeye yönelik "Elektronik Hasta Takip Sistemi" ve "Aile Doktorluğu Bilgi Sistemi" çalışmalarından elde edinilen deneyimlerden de yararlanılarak rapor hazırlanmaktadır.
58	Entegre Sağlık Enformasyon Sistemlerinin geliştirilebilmesi için önerilecek mesaj iletişimi standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	Sağlık Bakanlığı	Sağlık bilgi sistemleri için mesaj iletimi konusunda uluslar arası yaygın kabul gören HL7 standardının ulusal düzeyde kullanımını sağlamaya yönelik araştırma faaliyetleri tamamlanmış olup, taslak rapor hazırlanmıştır. Temmuz ayı içerisinde sonuçlandırılarak, yayımlanması öngörülmektedir.
59	Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli standartların geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	Sağlık Bakanlığı	Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi ile çalışmaları başlatılan proje kapsamında hazırlanan protokol onay aşamasındadır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
60	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi	Sağlık Bakanlığı	59. Eylem kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan proje bünyesinde yürütülecektir. Bu proje vasıtasıyla karşılanacak uzman ihtiyacı, 60 numaralı eylem çerçevesinde hazırlanması öngörülen raporun çok daha kapsamlı olarak ortaya konmasına imkan verecektir.
61	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin uygulanma ve yaygınlaştırma planlarının geliştirilmesi	Sağlık Bakanlığı	Öncül eylem 60 sonuçlandığında çalışma başlatılacaktır.
62	Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin geliştirilmesi	Sağlık Bakanlığı	Ulusal vaka bileşimi sınıflandırma sistemine (DRG) ilişkin çalışmalar Maliye Bakanlığı ile sürdürülmektedir. Öncül eylem 60 ile birlikte, bu eylem kapsamında yürütülecek çalışmalar; 59. eylemde bahsedilen proje kapsamında ele alınmaktadır.
63	Sağlık bakım hizmeti veren kuruluşların uygulayacakları sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması	Sağlık Bakanlığı	53 no'lu eylem çerçevesinde sağlık bilgi sistemleri için standartların ortaya konması ile birlikte çalışma gerçekleştirilecektir.
64	Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi	Sağlık Bakanlığı	Elektronik imza yasasına ilişkin ikincil mevzuatın hazırlanması esnasında, oluşturulması planlanan elektronik hasta kayıtlarına erişim denetimi ve gizlilik ilkelerine yönelik yasal düzenlemelere yardımcı olacak bir rapor hazırlanacaktır. Türkiye Sağlık Bilgi Sistemi'nin "sağlık kayıtlarının gizliliği ve güvenliğinin sağlanması" çalışma grubunca çalışmalar sürdürülmektedir.
65	Sağlık verilerinin modellenmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması	Sağlık Bakanlığı	İleri düzey uzmanlık gerektiren bu eylemle ilgili olarak uzman temini ve kaynak ihtiyacının karşılanmasına ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.
66	Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması	Sağlık Bakanlığı	Aile Hekimliği Sistemi için taslak minimal veri seti belirlenmiştir. İkinci basamağa yönelik Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemi ile birlikte veri setinin netleştirilmesi çalışmaları devam etmektedir.
67	Türkiye'de sağlık bilişimi eğitimi gereksinimlerinin saptanması ve karşılanabilmesi amacıyla bir "eğitim ağacı"nın tasarlanması, modellenmesi ve bu alanda müfredat programları çalışmalarına destek verilmesi	Sağlık Bakanlığı	Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi ile birlikte çalışmalar devam etmektedir.

8 E-TİCARET

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
68	Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Bakanlık ile ticaret sicil memurlukları arasında karşılıklı olarak bilgi aktarımının sağlanması yönünde mevcut Şirket Bilgi Sisteminde yapılacak değişikliklerin oluşturulması amacıyla hazırlanacak "şirket sicil kayıtlarının tek merkezde toplanması ve tüzel kişilere tek numara verilmesine yönelik Merkezi Tüzel Kişilik (MTK) yazılım programına" ait projenin sözleşmesi tamamlanarak, Haziran 2004 ayı sonu itibarıyla analiz çalışmalarına başlanılacaktır. Projenin analiz, test ve kabulleri özellikle büyük iş hacmi olan Ankara, Polatlı Ticaret Sicil Memurluklarında, deneme sürecinde ise bu noktalar yanında İstanbul Ticaret Odasında yürütülecektir.
69	KOBİ'lerde e-Ticaret ve e-İş bilincinin oluşturulması	KOSGEB	"Bilgi Ağları ve e-İş Desteği" kapsamında Haziran 2004 tarihi itibarı ile 234 firmaya destek verilmiştir. KOBİ Bilgi Ağı KOBİNET internet sayfası yenilenmekte olup üye sayısının 60.000 ulaşması hedeflenmektedir. KOBİ'lerde uzaktan eğitim ve e-eğitim için Türk Telekom ile KOSGEB arasında imzalanan protokol ile tüm KOSGEB Merkezlerinin, 50 Sinerji Odağının ve 100 OSB'nin iletişim altyapısı olarak birbirine bağlanması planlanmaktadır.
70	e-Ticaret hazırlık değerlendirmesi hizmetinin verilmesi	KOSGEB	
71	Ortak e-Ticaret bilgi havuzunun oluşturulması	DTM	TOSYÖV tarafından hazırlanan etüd-proje önerisi, TTGV Yönetim Kurulunda stratejik odak projesi olarak kabul görmüştür. Mevcut proje içeriği, 1 Temmuz'dan önce Dış Ticaret Müsteşarlığı onayına sunulacak ve gerekli düzeltmeler yapılarak projeye başlanılacaktır.
72	Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması	Gümrük Müsteşarlığı	Gemlik'teki Bursa Serbest Bölgesinde hayata geçirilecek pilot proje için Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Gümrük Müsteşarlığı arasında en geç Temmuz ayının ikinci haftasında imzalanması planlanan protokol hazırlığı tamamlanmıştır.
73	Dış ticarete e-Belgenin uluslararası dolaşımının sağlanması	DTM	Ticaretin Kolaylaştırılması Global Formuna katılım sağlanıp e-belge ve e-gümrük çalışmaları anlatılmıştır. "Competing in a Changing Europe" konulu forumda da sunum yapılarak ülkemizin kaydettiği gelişmeler anlatılmıştır.

BÖLÜMLER

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumu stratejisi, esas olarak, Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşümünde ulaşması gereken temel hedef ve politikaları ortaya koyan ve bu hedeflere ulaşmak için izlenmesi gereken yöntem ve araçlar ile gerekli olan kaynakları içerecektir.

Ülkemizin bilgi topluma geçiş süreci, e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planı ile başlatılmış olup, bilgi toplumu stratejisinin hazırlanması Planın ilk maddesidir. Strateji sonrasında ortaya çıkacak irade ile Türkiye için gerekli olan uzun dönemli eylem planı hazırlanacaktır.

Ulusal bilgi toplumu stratejisinin vakit geçirilmeden hazırlanması bu açıdan büyük önem arz etmektedir. Bilgi toplumu stratejisine esas teşkil edecek olan Bilgi Toplumuna Dönüşüm Politikası Taslağı 10 Haziran 2004 tarihinde yapılan e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu VI. toplantısında kabul edilmiş olup, stratejinin oluşturulmasına yönelik hazırlık çalışmaları başlatılmıştır.

Diğer taraftan, bilgi ve iletişim teknolojileri ve e-devlet uygulamalarının en önemli unsuru olan ve ülkeler açısından büyük bir katma değer yaratan yazılım konusunda Türkiye'nin önde gelen bir merkez haline gelmesi yönünde gerekli olan politikaların katılımcı bir yaklaşımla oluşturulması amacıyla çalışma başlatılmış olup henüz başlangıç aşamasındadır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	1
Eylem Adı	:	Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları - Üniversiteler - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Ülkemizin bilgi toplumuna dönüşümünde ulusal düzeyde izlenecek politikaların oluşturulması amacıyla; e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunda alınan karar gereğince hazırlanan “Bilgi Toplumuna Dönüşüm Politikası” belgesi, Kurulun 10 Haziran 2004 tarihli toplantısında değerlendirilmiş ve kabul edilmiştir.

Söz konusu Politika Belgesi, önümüzdeki dönemde hazırlanacak olan Bilgi Toplumu Stratejisine de temel teşkil edecektir. Bilgi Toplumu Stratejisinin, ülke ihtiyaç ve öncelikleri çerçevesinde en kısa zamanda oluşturulması amacıyla, yurtiçi ve yurtdışı kaynaklara müracaat edilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	2
Eylem Adı	:	Yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüşüm politikalarının belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Maliye Bakanlığı
	:	- Hazine Müsteşarlığı
	:	- TÜBİTAK
	:	- Üniversiteler
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Yazılım alanında öncü ülkelerin (İrlanda, Hindistan, İsrail) vizyon, strateji ve endüstri yapılarının araştırılması çalışmaları sürdürülmektedir. Ayrıca, KOSGEB bünyesinde yürütülen KOBİ'ler Yazılım Kalitesi Çalışma Grubu'nun mevcut çalışmalarından yararlanılması için KOSGEB'le irtibat kurulacaktır. Dünya örnekleri ve Türkiye'deki yazılım sektörünün durumunu özetleyen rapor taslağı Eylül ayının ilk haftasına kadar bitirilecek, başta sektör temsilcileri olmak üzere konuyla ilgili tarafların görüşleri alınarak geliştirilecek ve rapora Kasım ayı itibarıyla son şekli verilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ

TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumuna dönüşümde ihtiyaç duyulan güvenli bir teknik altyapının oluşturulması KDEP'in temel hedeflerinden biridir. Kullanıcılar, hizmet sunucular ve altyapı işletmecileri gibi ilgili tüm tarafların birlikte çalışabilecekleri ve her bireyin erişimini yeterli seviyede temin edecek güvenli ve güvenilir teknik altyapı, bilgi toplumuna dönüşümün vazgeçilmez unsurudur. Bu amaçla KDEP'in "Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği" bölümünde 5 adet eyleme yer verilmiştir.

Bu bölümde yer alan eylemler, 3 kurumun sorumluluğunda yürütülmektedir. Ulaştırma Bakanlığı tarafından yürütülen "İnternet altyapısının ve kullanımının yaygınlaştırılması" ile "İnternet veri merkezi" eylemleri ve Telekomünikasyon Kurumu tarafından yürütülen "üçüncü nesil mobil sistemlere ilişkin hazırlık çalışmaları" eylemi, ülke genelinde internet ve mobil telekomünikasyon alanında ihtiyaç duyulan çalışmaları kapsamaktadır. Ulaştırma Bakanlığı'nın sorumluluğundaki eylemler kapsamında farklı teknolojilerin ve uygulanabilirliklerinin incelenmesine devam edilmektedir. Ortaya çıkacak çalışmaların önümüzdeki dönemde yapılacak bir çok faaliyete ışık tutacak nitelikte olması beklenmektedir. Nisan 2004 itibarı ile sonuçlanmış olması gereken bu eylemler henüz tamamlanamamıştır. Telekomünikasyon Kurumu, sorumlusu olduğu "üçüncü nesil mobil sistemlere ilişkin hazırlık çalışmaları" eylemine ilişkin faaliyetleri 2005 yılı iş planında değerlendireceğini belirtmiş olsa da genişbant erişim ve üçüncü nesil gibi yakın gelecekte kullanıcılar açısından yoğun olarak kullanılacak olan erişim tekniklerine ilişkin çalışmaların tamamlanmasının gerektiği düşünülmektedir. TÜBİTAK-UEKAE'nin yürüttüğü eylemler ile akıllı kart ve PKI standartlarının kamuda uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılması ve ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına yönelik bir pilot uygulama geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, ağ güvenliğinin test edilmesine yönelik olarak RTÜK'ün altyapısı incelenmiş ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalara başlanmıştır. Akıllı kart ve PKI standartları ile ilgili uluslar arası standartlar incelenmiştir. Bunların ülkemizde nasıl uygulanabileceği yönündeki çalışmalar devam etmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	3
Eylem Adı	:	İnternet altyapısının ve kullanımının, geniş bant erişimini de içerecek şekilde ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirler konusunda çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- MEB - Telekomünikasyon Kurumu - Türk Telekomünikasyon A.Ş. - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

- Hızlı dial-up İnternet erişimi incelenmiş olup bu konuda yapılan test çalışmalarının rapora eklenmesi çalışmaları sürdürülmektedir.
- Kamu kuruluşlarının, İnternete daha yüksek hızda ve ucuz bir şekilde bağlanmalarına olanak verecek Metro Ethernet teknolojisinin ülkemizde uygulanabilirliği araştırılmaktadır.
- Ucuz ve hızlı bir İnternet erişim şekli olan ADSL'in ülkemizde yaygınlaşması için yapılması gerekli çalışmalar değerlendirilmektedir.
- WLAN teknolojisinin Türkiye'de uygulanabilirliği konusunda araştırma yapılmaktadır.
- Türkiye İnternet omurgasının genişletilmesi ve hızının artırılması konusunda yapılan çalışmalar değerlendirilmektedir.
- Yeni kurulan operatörlerinin internet erişimi politikaları takip edilmektedir. Bu operatörlerin özellikle VoIP ile ses taşımacılığı konusundaki yaklaşımları ve VoIP'nın getirdiği yeni servisler incelenmektedir.
- Özel sektörün internet altyapısı ve kullanımına yönelik çalışmaları ve geniş bant erişim çözümleri incelenmektedir.
- FES uygulamaları incelenmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Bu eylem ve Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği bölümünde yer alan; "internet veri merkezi" ve "üçüncü nesil mobil sistemlere ilişkin hazırlık çalışmaları" eylemleri ile ülkemizdeki internet ve mobil telekomünikasyon altyapısının geliştirilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılmasını hedeflemektedir. Özellikle bu eylemin sonucu ortaya çıkacak raporun, önümüzdeki dönemde yapılacak bir çok çalışmaya ışık tutacak nitelikte olması gerekmektedir.

e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu 8 Ocak 2004 tarihli kararı ile KDEP'te tamamlanma tarihi 2003 yılı sonu olarak belirlenen eylemlerin tamamlanma tarihini 2004 yılı Nisan ayı olarak değiştirmiştir. Bu çerçevede, 2004 yılı

Nisan ayı sonuna kadar tamamlanması gereken eylem henüz tamamlanamamış, rapor hazırlanamamıştır.

D) Çözüm Önerileri

Eylem kapsamında, özel sektörün de desteği alınarak, yoğun bilgi ve analiz ihtiva eden ve neticede eylemin amaç kısmında ifade edilen açıklamalara uygun düzenleme ve tedbir önerileri getirmesi beklenen çalışmanın tamamlanması gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	4
Eylem Adı	:	Üçüncü nesil (3G) mobil telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin lisans tahsisi hazırlık çalışmalarının yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Telekomünikasyon Kurumu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Ulaştırma Bakanlığı - UMTS Ulusal Koordinasyon Kurulu

B) Yapılan Çalışmalar

Nisan dönemi raporunda da belirtildiği üzere; Telekomünikasyon Kurumu tarafından, söz konusu çalışmanın 2005 yılı İş Planında değerlendirilmesinin uygun görüldüğü bildirilmiştir. KDEP kapsamında yer alan ikincil düzenlemelerin öncelikli olarak ele alınması erteleme gerekçesi olarak ifade edilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kurum tarafından önerilen erteleme gerçeğleşmesi halinde, üçüncü nesil mobil telekomünikasyon lisanslarının tahsisi ve sistemlerinin devreye girmesi en iyi olasılıkla 2008 veya sonraki yıllara ötelenmiş olacaktır.

D) Çözüm Önerileri

Gecikmiş bulunan ikincil düzenlemelerin tamamlanması konusunda çalışmaların öncelikle yapılması dikkate alınması gereken bir husustur. Ancak üçüncü nesile geçiş konusunda mevcut gecikmenin de göz ardı edilmemesi, mobil telekomünikasyon sektörünün değişmekte olan yapısı ve söz konusu hazırlıklar ile üçüncü nesil hizmetlerin devreye girmesi arasında geçecek zaman da dikkate alınarak, üçüncü nesil hazırlık çalışmalarına başlanılması gerektiği düşünülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	5
Eylem Adı	:	Akıllı kart ve PKI standartları ile güvenlik test standartlarına yönelik çalışmalar yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	TÜBİTAK – UEKAE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	TSE

B) Yapılan Çalışmalar

Güvenlik test standartlarına yönelik çalışma olarak; önceki üç aylık dönemde incelenmiş olan TS ISO/IEC 17799 ve TS ISO/IEC 15408 uluslar arası güvenlik test standartları ve uygulamalarının Türkiye'deki kamu kurum ve kuruluşlarında uygulanabilirliklerinin incelenmesi çalışmalarına başlanmıştır.

Akıllı kart ve PKI standartlarına ilişkin olarak; özellikle Avrupa ve ABD'de uygulanan Akıllı Kart ve PKI standartları incelenmeye devam edilmiştir. NATO'da uygulanan PKI sistemlerinin araştırılması çalışmaları sürdürülmektedir. Türkiye'de uygulanacak Akıllı Kart ve PKI standartlarının nasıl uygulanması gerektiği konusunda ön çalışmalara başlanmıştır. Telekomünikasyon Kurumu tarafından Elektronik İmza Kanunu yönetmeliklerinin hazırlanması amacıyla kurulan Elektronik İmza Ulusal Koordinasyon Kurulu çalışmaları kapsamında oluşturulan Altyapı Grubu'nun başkanlık görevi TÜBİTAK-UEKAE tarafından yürütülmektedir. Ayrıca, Kamu kurum ve kuruluşları ile görüşmeler sürdürülerek uygun PKI altyapısının belirlenmesi ve nasıl uygulanacağı konusunda analiz çalışmaları yapılmaktadır. Türkiye için uygun PKI altyapısının belirlenmesi konusunda DPT ve TK ile gerekli görüşmeler yapılmış, e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu'nun 10 Haziran 2004 tarihli VI'ncı Toplantısında Türkiye'de Kamu için kök sertifikasyon otoritesi olarak TÜBİTAK-UEKAE'nin uygun olduğuna karar verilmiştir. Son olarak, uygun akıllı kart ya da token için çeşitli ürünlere ait uygunluk testleri sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	6
Eylem Adı	:	Ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına ilişkin pilot uygulamaların geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	TÜBİTAK – UEKAE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Telekomünikasyon Kurumu - İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Ağ güvenliğinin kurumlarda test edilmesi ve sağlanmasına yönelik olarak RTÜK pilot kurum olarak seçilmiştir. Bu amaçla başlatılan pilot çalışmaların ilk aşamasında RTÜK'ün ağ güvenliği bakımından mevcut durumunun değerlendirilmesi amacıyla 26 Mart 2004 tarihinde kuruma bilgi sistemleri hakkında ön analiz soruları gönderilmiştir. Bu ön analiz sonuçlarına göre 14 Nisan 2004 tarihinde UEKAE'den oluşturulan iki kişilik bir ekip ile pilot analiz çalışması yapılmıştır. Bu çalışmayı takiben risk analizi çalışması için gereksinimler belirlendikten sonra 27 ve 28 Nisan 2004 tarihlerinde konusunda uzman olan 6 kişilik bir ekip ile pilot risk analizi çalışması yapılmıştır. Pilot analiz ve risk analizi çalışmaları tamamlandıktan sonra analiz çalışması sonuçlarını da içerecek şekilde risk analizi raporunu oluşturma çalışmasına başlanmıştır. Hazırlanan risk analizi raporu, eylemin bir sonraki aşaması olan ağı güvenli hale getirmek için gereksinimleri saptama ve pilot tasarım çalışmasına yardımcı olacak yapıda oluşturulmaya çalışılmıştır. Analiz ve risk analizi raporu tamamlanmış durumdadır ve RTÜK ile TÜBİTAK – UEKAE arasında yapılacak bir toplantı sonrasında son halini alacaktır. Raporun son hali DPT'ye iletilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 7
Eylem Adı	: İnternet Veri Merkezi (İnternet Data Center) uygulamalarının ekonomisi ve yapılabilirliğine yönelik çalışmalar yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği Çalışma Grubu

B) Yapılan Çalışmalar

- İnternet Veri Merkezlerinin kamuda uygulanabilirliği araştırılmasına devam edildi.
- Ulaştırma Bakanlığı Merkez Teşkilatı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlara internet veri merkezi uygulamaları konusunda bilgi aktarıldı ve anket uygulamaları yapıldı.
- Kamu kuruluşları arasında dış kaynak kullanımı (outsourcing) uygulamasının yaygınlığı araştırıldı.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Eylemin sonucu ortaya çıkacak raporun sağlıklı sonuçlar üretmesi ve özellikle e-Devlet projeleri için sıklıkla gündeme gelen İnternet Veri Merkezi kavramının önemle ele alınarak incelenmesi gerekmektedir. Söz konusu raporun Türk Telekom'un yanısıra diğer özel sektör kuruluşlarının da desteği alınarak hazırlanması ve pazar mekanizmalarını dikkate alan öneriler getirmesi beklenmekte, raporun nihai olarak ortaya koyacağı önerilerin kamuda uygulanabilir olması gerekmektedir.

Bu eylemin 2004 yılı Nisan ayı sonuna kadar tamamlanması öngörülmüş olmakla birlikte, eylemin uygulama aracı olan rapor henüz hazırlanamamıştır.

D) Çözüm Önerileri

Türk Telekom haricindeki özel kesim temsilcilerinin de dahil olduğu bir çalışma ortamının oluşturulması gerekmektedir. Bu amaçla, özel kesim temsilcilerinin eylemin ilgili kuruluşu olarak görülen Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği Çalışma Grubu'na katılımının, "www.bilgitoplumu.gov.tr" adresinde yer alan Çalışma Gruplarının Çalışma Usul ve Esaslarına uygun şekilde sağlanması ve bu çalışmaların etkin bir şekilde koordine edilmesi uygun olacaktır.

EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI

EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumu, bilgi ve iletişim teknolojileri ile beraber nitelikli insan kaynağına da ihtiyaç duymaktadır. Etkin şekilde kullanılmayan teknolojiler ve bu teknolojiler yardımıyla üretilmekle birlikte yararlı bir şekilde işlenip kullanılmayan bilgiler, neticede zaman, emek ve kaynak israfına neden olmaktadır. Bilgi, ancak nitelikli insanlar tarafından üretilip, yine nitelikli insanlar tarafından hem günlük yaşamda hem de karar alma süreçlerinde etkin bir şekilde kullanıldığında, bilgi toplumunun gereği yerine gelmiş olacaktır. Bu amaçla; Kısa Dönem Eylem Planı'nda bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasına ve yetiştirilmesine yönelik olarak sekiz eyleme yer verilmiştir.

Bilgi toplumuna geçiş sürecini başlatmış olan ülkemizin bu süreçte en temel unsur olan nitelikli insana duyduğu gereksinim yüksektir. Ülkemiz, genç ve dinamik bir nüfusa sahip olmakla beraber, bu insan kaynağının bilgi toplumunun ihtiyaç duyduğu yüksek niteliklere ulaştırılması en temel zorunluluklardan birisidir. Önümüzdeki yıllarda bilgi toplumunun vaat ettiği refah seviyesine ulaşabilmek için, gelişmiş ülkelere göre yüksek oranda bulunan genç nüfusumuzun çağın gereklerine uygun eğitimi almasının sağlanması özel önem arz etmektedir. Bununla beraber, mevcut iş gücünün eğitim düzeyi de yükseltilmelidir. İşgücü içindeki okur yazarlık düzeyini yükseltirken, aynı zamanda bilgisayar okur yazarlığının da her kesime kazandırılması bir zorunluluktur.

Bu bölümde yer alan eylemlerle, bilgi teknolojilerine dayalı eğitim sistemlerinin yenilenmesi ve yaygınlaştırılması, okullarda öğretmenler ve öğrencilerin İnternete ve çoklu ortam kaynaklarına uygun düzeyde erişimi, öğretmenlerin yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmaları, özürülleri de içerecek şekilde tüm kesimlerin eğitim portalı prototipinden yararlanmaları ve bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması amaçlanmıştır.

“Bir okulu dünyaya aç – internete bağla” kampanyası amacına yönelik olarak Türkiye genelinde 42534 eğitim kurumuna, 2005 yılı sonuna kadar ADSL güvenli İnternet erişimi ve hizmetleri sağlanacaktır. Nisan 2004 itibariyle 4790 kuruma ADSL bağlantısı sağlanmış olup, Haziran 2004 sonuna kadar 4000 kuruma daha ADSL bağlantısının sağlanması öngörülmektedir. İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojisi Sınıfı kurulmasına ilişkin ihale çalışmaları ve okullarda kullanılacak Eğitim Portalı için hazırlık çalışmaları bu yıl içinde tamamlanacaktır. Ayrıca, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında bulunan bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından; bu kurumlara devam eden öğrencilerle birlikte bu teknolojilerin bulunmadığı diğer kurumlarda çalışan personel, öğrenciler ve çevre halkının yararlanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak ilköğretim sınıflarını

kapsayan bazı derslerin müfredatlarının çağın gerekleri ve teknolojilerine uygun hale getirilmesi ve yenilenmesi çalışmaları devam etmektedir. Bununla birlikte, Hizmetiçi Eğitim Daireleri aracılığı ile bilgisayar okur yazarlığı, İnternet kullanımı ve çağdaş eğitim araçlarının kullanımı konularında eğitimler verilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Halk Eğitim Merkezleri, özel sektör eğitim kurumları ve uluslar arası bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) şirketlerindeki (Microsoft, Cisco vb.) kurslar ile birçok kursiyere ulaşılmaktadır. MEB bünyesinde yürütülecek ECDL çalışması da eğitim sisteminde sertifikasyon çalışmaları için temel oluşturabilecektir. Bu çalışmanın temel hedefi MEB'e bağlı tüm öğretmenlerin ve öğrencilerin ECDL müfredatına uygun eğitim almaları ve ECDL uygulamalarına uygun sınavlardan geçerek sertifika sahibi olmalarıdır. MEB tarafından bilişim teknolojileri eğitimcilerinin öncelikli olarak sertifika sahibi yapılmaları öngörülmektedir.

Eğitim ve iş piyasası arasında denge kurmayı hedefleyen insangücü planlamasına yönelik bir komisyonun kurulması için çalışmalar başlatılmıştır. Komisyonun kurulmasına yönelik öğretim üyeleri ile görüşmeler yapılmış ve bir tanıtım toplantısı yapılmıştır. Bu toplantı da katılımcılar konunun nasıl ele alınması gerektiği ve yararlanılması gereken kaynaklar hususlarında görüş belirtmişlerdir. İkinci toplantıya yeterli katılım sağlanamadığından çalışmanın etkililiğinin ve uygulanabilirliğinin nasıl artırılacağı üzerine değerlendirmeler yapılmıştır.

Tüm bu çalışmalar ile eğitim sistemimizin ihtiyaç duyduğu bilgi teknolojileri altyapısının geliştirilmesi ve nitelikli insan gücünün temini amaçlanmaktadır. Söz konusu teknolojileri kullanacak öğretmen ve öğrencilerin eğitimleri için başlatılan çalışmalar ise sürdürülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 8
Eylem Adı	: “Bir okulu dünyaya aç – İnternete bağla” kampanyası
Sorumlu Kuruluş	: Milli Eğitim Bakanlığı
	- DPT
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - TEGV - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları - Gönüllü Kişi ve Kurumlar

B) Yapılan Çalışmalar

MEB, eylem kapsamındaki hizmetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla, Türk Telekom A.Ş. ile protokol imzalamıştır. Bu protokol; ADSL güvenli İnternet erişimi, kurumsal web sayfalarını barındırma, e-mail hizmetleri, sanal özel ağın kurulması, Eğitim Portalı için gerekli uygulama yazılımları ile şu andaki mevcut hizmet ve alt yapılarının barındırılması vb. ve ADSL İnternet erişimi için gereken modem cihazlarının teminini kapsamaktadır.

Bu sayede; Türkiye genelindeki toplam 42.534 kuruma, 4 aşamada, 31 Aralık 2005 tarihine kadar ADSL İnternet erişimi ve hizmetleri sağlanacaktır. Türk Telekom tarafından karşılanacak tüm hizmetler son 2 yılı opsiyonlu olmak üzere 5 yıl süre ile verilecektir.

1. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 4.704 adet kurumun ADSL İnternet erişimini, 28 Şubat 2004 tarihi sonuna kadar sağlayacaktır.
2. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 4.000 adet ek kurumun ADSL İnternet erişimini, 30 Haziran 2004 sonuna kadar sağlayacaktır.
3. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 11.296 adet ek kurumun ADSL İnternet erişimini, 31 Ekim 2004 tarihi sonuna kadar sağlayacaktır.
4. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 22.534 adet ve yeni açılacak ek kurumların ADSL İnternet erişimini, 31 Aralık 2004 tarihi sonuna kadar sağlayacaktır.

MEB’na bağlı 4790 kurumun ADSL internet erişimi 16 Nisan 2004 tarihine kadar sağlanmıştır. Öncelikle Laboratuvarı olan kurumlar, Pansiyonlu İlköğretim Okulları, İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri, İl Eğitim Hizmetleri Merkezi v.b. (MEB’na bağlı 4000 adet ek kurum) belirlenerek Türk Telekom’a bildirilmiştir. Bu kurumların ADSL bağlantılarının da 30 Haziran 2004 tarihine kadar sağlanması öngörülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Okul ve kurum bilgisayar sayısı ile İnternet altyapı yetersizliği, kurum sayısının fazlalığı yanında teknik iletişim altyapısının ülke genelinde yetersizliği, kaynak ve yetişmiş insan gücü eksikliği, kurumlar arası koordinasyon eksikliği uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	9
Eylem Adı	:	İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojisi Sınıfının Kurulması (Temel Eğitim Projesi - Faz 2)
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	DPT

B) Yapılan Çalışmalar

Temel Eğitim Projesi (TEP) 2. Faz işlemleri başlamış durumdadır. Bu konudaki hazırlık çalışmaları ve 2004 yılı içerisinde ihale işlemlerine ilişkin teknik şartname hazırlıkları devam etmektedir.

TEP Faz 1 kapsamında 2.802 okula laboratuvar kurulmuş, 53.198 PC temin edilmiş ve bunların İnternet bağlantıları gerçekleştirilmiştir. Bunlara ek olarak TEP Faz 1 kapsamında Türkiye genelindeki toplam 26.276 kırsal kesim okuluna, her birine en az bir PC olmak üzere, toplam 51.465 PC ve İnternet bağlantısı sağlanmıştır. 6.500 civarındaki Ortaöğretim kurumuna yönelik çalışmalar da ayrı bir proje kapsamında devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Gerekli izin ve onayların geç alınması, kaynak ve insan gücü yetersizliği ve alımların ihtiyaçlar doğrultusunda yapılamaması uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	10
Eylem Adı	:	Eğitim Portalı prototipinin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

MEB’de okul öncesi, okul ve okul sonrası (çalışma hayatında ve hatta emekli olmuş) bütün vatandaşlarımıza hayatları boyunca ihtiyaç duyacakları eğitimler yanında hobi vb. eğitim yazılımları ve eğitim ortamlarını sağlamaya yönelik Eğitim Portalı çalışmaları, Temel Eğitim Projesi 2. Faz işlemleriyle başlamış durumdadır. Eğitim Portalı konusundaki hazırlık çalışmaları tamamlanmak üzeredir. Yapılacak ihale ile 2004 yılı içerisinde işlemler tamamlanacak ve prototip oluşturulacaktır. Bu proje ihtiyaçlar ve kaynaklar göz önüne alınarak sürekli geliştirilecek bir projedir. Diğer Bakanlıkların benzer eğitim ihtiyaçları da talepler doğrultusunda sağlanacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Gerekli izin ve onayların geç alınması, kaynak ve insan gücü yetersizliği ile portal ve eğitim yazılımlarının çok az sayıda olması uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

Eğitim yazılımları teşvik edilmeli ve yazılımlar ihtiyaçlar doğrultusunda ve çok sayıda firmayla işbirliği içinde sürekli geliştirilmelidir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	11
Eylem Adı	:	Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak okul müfredatlarının yenilenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Adalet Bakanlığı
	:	- İçişleri Bakanlığı
	:	- Sağlık Bakanlığı
	:	- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
	:	- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
	:	- Devlet Bakanlıkları ilgili birimleri

B) Yapılan Çalışmalar

MEB'da yapılan çalışma kapsamında; 1 Şubat 2004 tarihine kadar ilköğretim 1-5 sınıflarını kapsayan Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Hayat Bilgisi 1-3 sınıf derslerinin müfredatlarının çağın gerekleri ve teknolojilerine uygun hale getirilmesi ve yenilenmesi çalışmaları devam etmektedir. Diğer öğretim kurumları çalışmaları daha sonra yapılacak ve kitap basımlarına başlanacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kurum çeşitliliği, kurumların teknolojik araç ve gereçlere yeterince sahip olmamaları ve uygulama yazılımlarının azlığı karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	12
Eylem Adı	:	Öğretmenlerin yenilikçi, pratik öğretim yöntemleri geliştirmek üzere yetiştirilmesi, yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmak üzere hizmetiçi eğitim programları düzenlenmesi.
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Adalet Bakanlığı
	:	- İçişleri Bakanlığı
	:	- Sağlık Bakanlığı
	:	- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
	:	- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
:	- Devlet Bakanlıkları ilgili birimleri	

B) Yapılan Çalışmalar

Hizmetiçi Eğitim Daireleri aracılığı ile bilgisayar okur yazarlığı, İnternet kullanımı ve çağdaş eğitim araçlarının kullanımı konularında eğitimler verilmektedir. Her ilde eğitici formatörler aracılığı ile eğitimlere devam edilmektedir. 2003 yılında bilgisayar, yabancı dil, rehberlik, pedagojik formasyon vb. konularda olmak üzere, Hizmetiçi Eğitim merkezlerindeki 400 faaliyete 19.727 ve mahallindeki 7.120 faaliyete 253.135 kişi katılmıştır. 2000-2002 yılları arasında illerde düzenlenen bilgisayar kurslarından oluşan 7.157 faaliyete toplam 176.698 kişi katılmıştır. Diğer Bakanlıklara bağlı okullara da benzer hizmetiçi eğitim faaliyetleri yapılmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

e-Kültürün yaygınlaşmasını sağlamaya yönelik ortamların ve araçların yetersizliği uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

Kişilerin bilgisayar okur yazarı olmalarını kolaylaştırmak amacıyla, bilgisayarları ucuz ve uzun vadeli olarak almalarını sağlayacak kredi sistemi geliştirilmelidir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 13
Eylem Adı	: Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılmasına yönelik ön çalışma ve gerekli düzenlemelerin yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Milli Eğitim Bakanlığı <ul style="list-style-type: none"> - Başbakanlık - Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı (Valilikler)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: <ul style="list-style-type: none"> - Sağlık Bakanlığı - Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - Devlet Bakanlıklarının İlgili Birimleri

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlık Makamının 28.10.2003 gün ve 11813 sayılı onayı ile 2554 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanarak yürürlüğe giren “Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi ve İletişim Teknolojisi Araçları ve Ortamlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullanımı Yönergesi” ile ilköğretim ve ortaöğretim okullarında bulunan bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından; bu kurumlara devam eden öğrencilerle birlikte bu teknolojilerin bulunmadığı diğer kurumlarda çalışan personel, öğrenciler ve çevre halkının yararlanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Bu ortamların, vatandaş hizmet/fayda merkezlerine dönüştürülmesi çalışmalarına devam edilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kurum yöneticilerinde görülen uygulamaya yönelik çekingenlik ile personel ve ödenek yetersizliği uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 14
Eylem Adı	: Kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin yükseltilmesi, verilen sertifika ve diplomaların AB standartlarında denkliğinin sağlanması
Sorumlu Kuruluş	: Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

2002 yılı itibariyle MEB Özel Öğretim Kurumlarına bağlı özel bilgisayar kursu sayısı toplam 727 ve genel kontenjan 38.883 adettir. Bu kurslar; bilgisayar okur yazarlığı, bilgisayar işletmenliği, bilgisayar yardımcı programcılığı, bilgisayar programcılığı, bilgisayar analist programcılığı, bilgisayar bakım onarım elemanı yetiştirme konularını kapsar. Bu kurslar hemen her ilde en az 1 adettir. Bakanlığın denetiminde 1.378 okul, 1.513 kurs, 2.101 dersane ve 1.919 MTSK olmak üzere toplam 6.911 kurum faaliyette bulunmaktadır. MEB bünyesinde Halk Eğitim Merkezleri aracılığı ile bilgisayar eğitimi alanlarında 2001 yılı başından 2003 sonuna kadar 18.456 kurs açılmış ve bu kurslara toplam 364.283 (170.338 bayan, 193.925 bay) kursiyer katılmıştır.

Hizmetiçi Eğitim aracılığıyla 2001 yılında 189 kurs ve 217 seminere yıllık ortalama 18.722 kişi (ilkokul, lise, ön lisans, lisans, lisansüstü mezunu personel) katılmıştır. Bilgisayar Eğitimi ve Sertifikasyon konusunda Türkiye genelinde özel sektör eğitim kurumları yanında uluslar arası bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) şirketlerinin de (Microsoft, Cisco vb.) az sayıda kursları mevcuttur.

MEB bünyesinde yürütülecek ECDL (European Computer Driving License) çalışması, genel olarak toplumda çok önemli bir farkındalık yaratacak, eğitim sisteminde sertifikasyon çalışmaları için temel oluşturabilecektir. Bu çalışmanın temel hedefi, MEB'e bağlı tüm öğretmenlerin ve öğrencilerin ECDL müfredatına uygun eğitim almaları ve ECDL uygulamalarına uygun sınavlardan geçerek sertifika sahibi olmalarıdır. Ancak, çok yoğun bir kitleyi hedefleyen bu çalışmaların aşama aşama gerçekleştirilmesi ve MEB'nin önceliklerinin gözetilmesi uygulama açısından vazgeçilmez unsurdur. Bu aşamaların en başında MEB bünyesindeki bilişim teknolojileri eğitimcilerinin öncelikli olarak sertifika sahibi yapılmaları öngörülmektedir. Daha önce çeşitli eğitimlerden geçmiş olan formatör öğretmenler ve bilgisayar öğretmenleri kısa süreli eğitimler ile sertifika alabilecek düzeydedirler. Bakanlık bünyesinde uygulanan müfredat ile ECDL müfredatının uyumluluğu, kolaylaştırıcı bir etkidir.

Microsoft ve Intel ile öğretmenlerin eğitimi ve sertifikasyon çalışmaları devam etmektedir. Cisco System ile Cisco Ağ Akademisi Programı (CNAP) eğitimleri

konusundaki çalışmalar devam etmekte olup MEB’de Bölgesel Akademiler kurulacaktır. Müfredatların uyumluluklarına yönelik ön incelemeler sonrasında gerekli mevzuat değişikliklerinin ve birlikteliğinin gerçekleştirilmesine çalışılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Alınan sertifikaların ülkede geçerliliğinin sağlanmayışı yanında, kursiyerlere mali katkı da sağlanmamaktadır. Müfredatların çeşitliliği de bir başka sorundur. Kurs ve sınav giderleri oldukça yüksek görünmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Bilgi Toplumu için, birey ve kurumların üzerine düşen görevi tam anlamıyla yapmalarını sağlayacak düzenleme ve görevlendirmelerin, toplumsal uzlaşmayla sağlanması için gerekli çalışmaların yapılması, devlet desteğinin artırılması ve programlarda bütünlüğün sağlanması gereklidir. Yöneticilerin yeniden eğitimden geçirilmesi, kamu yararı ve dönüşüme olan inancın herkes tarafından kabullenilmesinin sağlanması ve projeye öncelik verilmesi gerekmektedir.

Diğer ülke uygulamaları incelenip uygun model belirlenerek çalışmalar hızlandırılmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatının ECDL vb. uygulamalarını desteklemesi için yapılabilecek bazı öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- “Bilgisayar Okur Yazarlığı” ve benzer BİT eğitim müfredatlarının, bütün kurumlarca ortak uygulanması ve uluslar arası sertifikaların müfredatlarına uyumunun sağlanması,
- İlk defa öğretmen veya memur olarak atanacaklarla ilgili “Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği”nde, atanacaklardan “Bilgisayar Okur Yazarlığı” sertifikasının istenmesi,
- Devlet memurlarından sertifikasyon sınavında başarılı olanların, Eğitim Öğretim vb. tazminatlarında % 1-5 arasında ek tazminat almalarının sağlanması,
- Devlet memurlarından sertifikasyon sınavında başarılı olanların, sertifika ile kuruma müracaat etmeleri halinde sınav giderlerinin, Bakanlıkça geri ödenmesinin sağlanması,
- Yurtdışı göreve atanacaklarda ilgili mevzuat bilgisi yanında sertifikasyon eğitimi almış ve başarı belgesine sahip olmasının ön koşul olması.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 15
Eylem Adı	: Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - YÖK - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bilgi toplumunun gerektirdiği insangücü planlamasının yapılması; mevcut durum analizi, işgücü piyasası ihtiyaç ve arz tespiti, işgücü piyasası uyumsuzluklarını gidermeye yönelik modellerin üretilmesi ve bu modellerin sonucunun eğitim planlamasına yansıtılması gibi kapsamlı bir süreci içermektedir. Dolayısıyla, nihayetinde eğitim ve iş piyasası arasında dengeyi kurmayı hedefleyen insangücü planlamasına yönelik bir komisyonun kurulması için çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamdaki çalışmalara, üniversitelerdeki öğretim üyeleriyle yapılan görüşmelerle başlanmıştır. Türkiye’de bu konuda ders veren, yayını bulunan ve konuyla ilgisi olan öğretim üyeleri taranmış ve bir kısmıyla görüşmeler yapılmıştır.. Bu görüşmeler sona erdiğinde, 14 Mayıs 2004 tarihinde bir tanıtım toplantısı yapılmıştır. Bu toplantıda katılımcılar konunun nasıl ele alınması gerektiği ve yararlanılması gereken kaynaklar hususunda görüş belirtmişlerdir. 24 Haziran 2004 tarihinde konu ile ilgili yapılan ikinci toplantıda katılım öngörülenin altında gerçekleşmiştir. Toplantıya katılımın, ortaya çıkacak çalışmanın etkililiğinin ve uygulanabilirliğinin nasıl artırılacağı üzerine değerlendirmeler yapılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

İnsangücü planlaması konusunda yararlanılabilecek kaynak sayısı son derece azdır. Bunun yanında, diğer ülke örneklerine erişim de kolay olmamaktadır. Muhtemel diğer bir sorun; komisyonda genel olarak akademisyenlerin bulunması düşünülmele birlikte bu kişilerin ders programlarının, komisyonun programına uyum sağlamasında güçlüklerle karşılaşılabilir olmasıdır; çünkü insangücü planlamasını yapacak komisyonun, zaman kısıtı da dikkate alındığında, son derece yoğun çalışması gerekecektir.

D) Çözüm Önerileri

Kaynak bulunmasındaki zorluklar da dikkate alındığında, insangücü planlaması konusunda çalışmış bir yabancı uzmanın deneyimlerinden faydalanılabilir. İŞKUR, AB kapsamında yaptığı projeler nedeniyle, eğitim ve işgücü konularında uzmanlaşmış yabancı uzmanlarla irtibat halindedir. Yabancı bir uzmanın da komisyonda yer almasının faydalı olacağı düşüncesinden hareketle ve İŞKUR’un da bu tür uzmanlarla çalışması nedeniyle, bu konuda İŞKUR ile görüşmeler devam etmektedir.

Yapılan toplantılar sonucunda, bilgi toplumuna geçiş sürecinde, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında yetişmiş insan kaynağına ulaşılması için hangi yolların ve kaynakların nasıl kullanılacağına net bir şekilde belirtilmesininin, bu çerçevede hazırlanacak taslak içerik önerisinin katılımcıların önerileri ışığında netleştirilerek, çalışmanın iş ve görev bölümü ile yürütülmesinin faydalı olacağı ve görece olarak kısıtlı bir zaman dilimi olması sebebiyle çalışmanın bir proje haline getirilmesinin de yararlı olacağı sonuçlarına varılmıştır.

HUKUKİ ALTYAPI

HUKUKİ ALTYAPI GENEL DEĞERLENDİRME

e-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında yürütülecek e-devlet çalışmalarında, kamu hizmetlerinin; başta İnternet olmak üzere bilgi çağının gerektirdiği elektronik ortam aracılığıyla sunulması amaçlanmaktadır. Ancak, e-devlet sadece var olan hizmet sunum tarzları korunarak ve elektronik araçlar devreye sokularak hizmet sunumunun hızlandırılması olmayıp; aynı zamanda hizmet sunuş tarzlarının ve alışkanlıklarının değiştirilmesini de içeren kapsamlı bir dönüşümü gerektirmektedir.

Devletten devlete (G2G), devletten vatandaşa (G2C), devletten iş alemine (G2B) ve iş aleminden vatandaşa (B2C) sunulacak hizmetler; bir takım bilgi alış verişleri, alım satımlar, para transferleri, fikir ve irade beyanları, değişik sözleşmeler ve kontratlar içerecektir. Bütün bu etkileşimler (*interaction*) ve mübadelelerin (*transaction*) hukuk alanında sonuç doğurabilmesi, örneğin mülkiyet ve hak transferini sağlaması, resmi bir süreci başlatabilmesi veya durdurabilmesi ancak söz konusu işlemlere hukuki sonuç yaratacak “yetkinliğin” kazandırılması ile mümkün olur. Öte yandan, insan unsurunun olduğu her süreçte hak ihlalleri ve suiistimaller de olacağı için bu ihlallerin hukuk tarafından bir “müeyyide”ye bağlanması gerekir. e-Dönüşüm sürecindeki işlemlerin böyle bir “yetkinlik” ve “müeyyide” ile donatılması, uygun hukuki alt yapının gerçekleşmesine bağlı olacaktır.

Hukuki altyapının teknolojik gelişmelere paralel olarak hazırlanmaması, yani hukukun teknolojiyi geriden takip etmesi, hak ve menfaat ihlalleri ile cezai sorumlulukların etkin şekilde tanımlanmaması kargaşaya yol açacaktır.

Söz konusu mahsurların oluşmaması için e-Dönüşüm Türkiye Projesi içinde 13 eylem hukuki alt yapı bileşeni olarak mütalaa edilmiştir.

Bu kapsamdaki, “Elektronik İmza Kanunu” ve “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu” ile ilgili eylemler gerçekleştirilmiş olup, her iki kanunun da Resmi Gazetede yayımlanış tarihlerinden 6 ay sonra yürürlüğe girmesi öngörülmüştür.

Buna göre; “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu” 24.4.2004 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, “Elektronik İmza Kanunu” da 23.7.2004 tarihinde yürürlüğe girecektir. Bilgi Edinme Hakkı Kanununun uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri belirleyen yönetmelik 27.04.2004 tarihinde yayımlanmış olup, Elektronik İmza Kanununda öngörülen yönetmeliklerin çıkarılması ile ilgili çalışmalar ise devam etmektedir.

Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için çalışma yapılması ile ilgili düzenleme “Elektronik İmza Kanunu” içerisinde değerlendirilmiş olup, eylemle istenilen sonuca ulaşılmıştır. İlgili kanunun 5. maddesinde “güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücüne sahiptir” hükmü getirilmiş, ayrıca Kanunun 22 ve 23. maddeleri ile Borçlar Kanunu ve Hukuk Usulu Muhakemeleri Kanununun sözleşmelerin geçerliliği ile ilgili

maddelerine eklemeler yapılarak, “elektronik imza ile oluşturulan elektronik verilerin senet hükmünde” olduğu yönünde düzenleme yapılmıştır.

“Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun” tasarısı taslağına ilişkin çalışmalar tamamlanarak 1/6/2004 tarihi itibarıyla Başbakanlığa gönderilmiştir.

Ulusal Bilgi Güvenliği Kanununun çıkarılmasına ilişkin eylemle ilgili olarak sorumlu kuruluş tarafından herhangi bir çalışma yapılmadığı gözlenmektedir.

Bilgi ve bilgi teknolojileri alanına özgü suç ve cezaların belirlenmesi çalışması TBMM Adalet Komisyonu gündeminde bulunan TCK tasarısının 197. maddesinde düzenleme yapılarak gerçekleştirilecektir. İnternet yoluyla işlenecek suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarı için bir komisyon kurulmuş, ancak söz konusu komisyon çalışmalarına henüz başlayamamıştır.

“Elektronik Ortamda Fikri Hakların Korunması İçin Tedbir Alınması” ile ilgili düzenleme, yukarıda söz edilen komisyon çalışmaları çerçevesinde ele alınacaktır. Diğer taraftan 26.6.2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5194 sayılı Kanunla; fikri haklar konusunda yargının işleyişine ve bu alanda uygulanacak yaptırımlara ilişkin yeni düzenlemeler getirilmiştir.

İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili düzenlemelerin bir kısmı “Elektronik İmza Kanununda” düzenlenmiş ve eylem bu kısım itibarıyla tamamlanmıştır. Eylemin İnternet yoluyla işlenen suçlarda servis sağlayıcıların konumu ile ilgili kısmı ise TCK ile ilgili düzenleme çerçevesinde ele alınacaktır.

“Elektronik Haberleşme Yasası” taslağının tümü üzerinde çalışmalar tamamlanmıştır. Gerekçenin yazılmasından sonra, görüşleri alınmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilecektir.

Ara Bağlantı ve Erişim Yönetmeliği, Ortak Yerleşim ve Tesis Paylaşımına İlişkin Usul ve Esasların Belirlendiği Tebliğ, Telekomünikasyon Sektöründe Kişisel Bilgilerin İşlenmesi ve Gizliliğin Korunması Hakkında Yönetmelik ve Numaralandırma Yönetmeliği çıkarılmıştır. Ayrıca internet protokolü üzerinden ses taşınmasına da izin veren Uzak Mesafe Telefon İşletmeciliğine ilişkin yönetmelik değişikliği 13 Nisan 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Haziran ayı itibarı ile bu kapsamda 38 işletmeci yetkilendirilmiştir. Yerel şebekenin erişime açılması, yetkilendirme, tüketici hakları, geçiş hakkı, kablo TV şebekesinin erişime açılması konularında düzenleme hazırlanması çalışmalarına devam edilmektedir.

“Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin Çıkartılması” için 406 sayılı Kanunda yönetmeliğe dayanak olacak bir hüküm bulunmadığından, çalışmaları sürdürülen “Elektronik Haberleşme Yasası” tasarısı çerçevesinde yönetmeliğe esas teşkil edecek hüküm konulmuştur. Ancak, sorumlu kuruluş tarafından bu Kanun Taslağının yasalaşmasının uzun süreceği ve Türk Telekom özelleştirmesi göz önüne alınarak “Evrensel Telekomünikasyon Hizmetleri hakkında Kanun Tasarısı” hazırlanmış ve ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuştur.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : 16
Eylem Adı : Elektronik İmza Kanununun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş : Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Elektronik imzanın hukuksal ve kurumsal alt yapısını düzenlemek amacıyla Adalet Bakanlığınca hazırlanan 15.1.2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 23.1.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, yayım tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girecektir.

Kanunda öngörülen yönetmeliklerin çıkarılması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	17
Eylem Adı	:	Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanunun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş	:	Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlıklar ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri çerçevesinde gözden geçirilen Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı üzerindeki çalışmalar Mayıs 2004 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır.

Söz konusu Taslak kanunlaşması amacıyla, 1/6/2004 tarihinde Başbakanlığa gönderilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **18**
Eylem Adı : Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu'nun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş : Milli Savunma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Çalışmaları uzun zamandır devam eden Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu Tasarısı Taslağı'nın yasalaşma sürecinin başlatılması mümkün olmamıştır. Taslağın, kurum ve kuruluşlardan gelen görüş ve öneriler doğrultusunda yeniden değerlendirilmesine ihtiyaç bulunduğu anlaşılmaktadır. Sorumlu Kuruluş tarafından Haziran dönemine ait herhangi bir bilgi, belge veya rapor iletilmemiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	19
Eylem Adı	:	Türk Ceza Kanunu Değişiklik Tasarısının hazırlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlıkça yüksek mahkeme üyeleri, bilim adamları ve uzman personelden oluşturulan komisyonca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu gündeminde bulunan Türk Ceza Kanunu Tasarısı ile dünyada meydana gelen sosyal, siyasal ve ekonomik değişiklikler dolayısıyla eski değerlere dayalı Türk Ceza Kanununu çağa uydurmak, gerekli değişiklikleri ve geliştirmeleri yapmak amaçlanmıştır.

Tasarının 197. maddesindeki düzenlemeyle; çağımızda kişilerle ilgili kayıtların bilgisayar ortamlarına geçirilip muhafaza edilmesi uygulamasına bazı kurum ve kuruluşlar tarafından başvurulduğu, hastanelerde hastalara, sigorta şirketlerinde sigortalılara, bankaların ve kredili alış-veriş yapılan mağazaların müşterilerine ilişkin kayıtların böylece tutulduğu, bilgisayarlarda veya fişliklerde yer alan bu bilgilerin amaçları dışında kullanılmasından veya herhangi bir şekilde üçüncü şahısların eline geçerek hukuka aykırı olarak yararlanılmasından dolayı hakkında bilgi toplanan kişilerin büyük zararlara uğrayabileceği gerekçesiyle, kişilerle ilgili bilgilerin bilişim sistemlerine yerleştirilmesi ve işlenmesiyle ilgili esas ve usullerin düzenlenmesi, bunlara uymayanlar hakkında ceza yaptırımlarının getirilmesi, kişilik haklarının korunması ve yasal güvencelerin sağlanması amaçlanmıştır.

Öte yandan, İnternet yoluyla işlenen suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarıya ilişkin bilim adamları, uzmanlar ve bürokratlardan oluşan bir Komisyon kurulmuş olup, çalışmalarına kısa sürede başlayacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **20**
Eylem Adı : Bilgi Edinme Hakkı Kanununun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş : Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlıkça hazırlanan, 9.10.2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, 24.10.2003 tarihli ve 25269 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, yayımı tarihinden 6 ay sonra, 24.4.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kanunun uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri belirleyen Yönetmelik ise, 27.04.2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 21
Eylem Adı	: Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için bir çalışma yapılması ve gerekliliği halinde yasal düzenlemelerin tamamlanması
Sorumlu Kuruluş	: Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Başbakanlık - DPT - DTM

B) Yapılan Çalışmalar

23.1.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve yayım tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girecek olan 15.1.2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesinin birinci fıkrasında “güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı hukukî sonucu doğurur” hükmü getirilmiştir.

Aynı Kanunun 22. maddesinde 22.4.1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununun 14. maddesinin birinci fıkrasına “güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücünü haizdir.” cümlesi eklenmiştir.

Ayrıca 23. maddesiyle, 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa 295. maddeden sonra gelmek üzere 295/A maddesi eklenmiş olup, söz konusu madde;

“Madde 295/A- Usulüne göre güvenli elektronik imzayla oluşturulan elektronik veriler senet hükmündedir. Bu veriler aksi ispat edilinceye kadar kesin delil sayılırlar.

Dava sırasında bir taraf kendisine karşı ileri sürülen ve güvenli elektronik imzayla oluşturulan veriyi inkâr ederse, bu Kanunun 308 inci maddesi kıyas yoluyla uygulanır.”

şeklinde olup, güvenli elektronik imzayla oluşturulan elektronik verilerin senet hükmünde olduğuna dair hüküm getirilmiş ve güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile eşit ispat gücüne sahip olmuştur.

Diğer taraftan, Elektronik İmza Kanununun 5. maddesinin ikinci fıkrasında Avrupa Birliği ülkeleri mevzuatı ve diğer gelişmiş ülke elektronik imza mevzuatı dikkate alınarak; “kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tâbi tuttuğu hukukî işlemler ile teminat sözleşmeleri”nin güvenli elektronik imzayla gerçekleştirilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	22
Eylem Adı	:	Elektronik ortamda fikrî hakların korunması için gerekli yasa çalışmasının yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık
		- Kültür ve Turizm Bakanlığı
		- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- RTÜK
		- TPE
		- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları
		- İlgili Meslek Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Fikri hakların korunması konusunda 12.3.2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5101 sayılı Kanunla yeni düzenlemeler yapılmış olup, bu alanda mevzuatta yer alan eksikler giderilmiştir. Aynı Kanunla yerel yönetimlerin uygulama yetkileri de yeniden düzenlenmiştir.

Bundan başka; mevzuatın uygulanmasında ortaya çıkan sorunların giderilmesi amacıyla hazırlanan ve 26.6.2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5194 sayılı Kanunla; fikri haklar konusunda yargının işleyişine ve bu alanda uygulanacak yaptırımlara ilişkin yeni düzenlemeler getirilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 23
Eylem Adı	: İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile denetimlerine ilişkin gerekli yasal düzenlemenin yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	- Başbakanlık
	- Ulaştırma Bakanlığı
	- Kültür ve Turizm Bakanlığı
	- Telekomünikasyon Kurumu
	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

19 no'lu eylem çerçevesinde; İnternet yoluyla işlenen suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarıya ilişkin bilim adamları, uzmanlar ve bürokratlardan oluşan bir Komisyon kurulmuş olup, Komisyonun çalışmalarında konu değerlendirilecektir.

Öte yandan, 23.1.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve yayım tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girecek olan 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun "Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcı, Nitelikli Elektronik Sertifika ve Yabancı Elektronik Sertifikalar" başlıklı İkinci Bölümünde ve ceza hükümlerinde elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarına ilişkin hükümler getirilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Bu eylemin 2004 yılı Nisan ayı itibarı ile sonuçlanacağı öngörülmüş olmasına rağmen söz konusu yasal düzenlemeler henüz tamamlanmamıştır. Yeni TCK tasarısı da dikkate alınarak eylemin öngördüğü yasal düzenlemelerin tamamlanması gerekmektedir.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 24
Eylem Adı	: e-Ticaret için uygun ortamın oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	: Dış Ticaret Müsteşarlığı
	- Maliye Bakanlığı
	- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
	- Hazine Müsteşarlığı
	- Gümrük Müsteşarlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - TOBB
	- KOSGEB
	- İGEME
	- TC Merkez Bankası
	- Bankalar Birliği
	- Türk Eximbank

B) Yapılan Çalışmalar

19 Ocak 2004 tarihinde Türk-Yunan AB Komitesi'nin 11. Toplantısında "KOBİ'ler için e-ticaretin kolaylaştırılması amacıyla yeni finansal araçların geliştirilmesi" konulu proje fişi sunulmuş ve bu kapsamda Yunanistan kurumlarının incelenmesi, deneyimlerinin paylaşılması amaçlı inceleme gezisi 14 Mayıs 2004 tarihinde Yunanistan'ın başkenti Atina'da gerçekleştirilmiştir. Sözkonusu incelemeye Dış Ticaret Müsteşarlığı ve Türkiye Bankalar Birliği katılmıştır. Bu inceleme gezisinde Yunanistan'daki elektronik ticaret merkezleri incelenerek karşılıklı bilgi ve tecrübeler ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşılmıştır. Yunanistan Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi ve Finans Bakanlığı ile Kalkınma Bakanlığına bağlı Yunan Araştırma ve Teknoloji Ağı Kurumu (GRNET S.A.) yetkilileri tarafından sunumlar yapılmıştır. Sözkonusu kuruluşların ticaret, yatırım ve e-ticaret konularında gerçekleştirdikleri başarılı uygulamalar ve aynı konularda ülkemizde yürütülen faaliyetler hakkında karşılıklı tecrübeler anlatılmıştır.

Yunanistan'da e-iş olanaklarının bölgesel olarak nasıl yapılandığı ve teşvik edildiği gözlenmiştir. Özellikle kamu, özel sektör ve üniversitelerin oluşturduğu bir konsorsiyum ile başlatılan çalışmalarda, bölgelerdeki KOBİ'leri destekleyen yapılanmalar birleştirilmiş ve hazırlanan bir portal ile web tabanlı çalışmalar kullanılmıştır. Burada varılmak istenilen hedef, tüm KOBİ'lerin internet kullanımından başlayarak e-ticaret yapabilir bir duruma gelmelerinin sağlanması olmuştur.

Sözkonusu eylem ayrıca, Acil Eylem Planında yer alan ve Dış Ticaret Müsteşarlığının sorumlu kuruluş olarak belirlendiği İhracat Stratejisi Planı kapsamında oluşturulan, "İhracatta e-Ticaret yöntemlerinin kullanımında artış sağlanması" isimli 2.2 ve "Başta KOBİ'ler olmak üzere, firmaları ihracata yönlendirecek destek mekanizmalarının geliştirilmesi" isimli 3.1 no'lu alt çalışma gruplarıyla birlikte ele alınmaktadır. Bu çerçevede, KDEP

24 no'lu eylemin ilk aşaması olan raporun hazırlanma kısmı İhracat Stratejik Planı 2.2 nolu, mevzuatın hazırlanması aşaması ise 3.1 no'lu çalışma grubu içerisindeki çalışmalarla sürdürülecektir. Bu kapsamda, çalışma grubu konu ile ilgili raporu hazırlama hususunda çalışmalarını sürdürmektedir. Çalışmalarda, KOBİ'leri e-ticarete yönlendirmeye yönelik araçlar olarak, orta vadede ülkemizde üretimin yoğun ancak ihracatın düşük olduğu bölgelerin belirlenerek, KOBİ'lerin e-ticaret ve ihracat yapma kapasitelerini geliştirmeye yönelik e-ticaret/e-İş Merkezleri kurma ya da mevcut ofislerin fonksiyonlarını değiştirmek gibi uygulamaya yönelik fikirler ortaya çıkmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Genel Sorunlar

Mart 2004 değerlendirme raporunda sunulan sorunlar güncelliğini korumaktadır.

Eylem ile ilgili sorunlar

Özellikle bu konunun ele alındığı İhracat Stratejik Planı 2.2. toplantılarında ortaya çıkan bir ihtiyaç, sözkonusu toplantıların ve bütün çalışmanın daha geniş bir katılım ile yapılmasıdır. Mümkün olduğunca çok KOBİ'nin bu toplantılarda veya çalışmalarda fikirlerini söyleyebilmeleri istenmektedir.

D) Çözüm Önerileri

İhracat Stratejik Planında yer alan konular çerçevesinde şeffaf ve katılımcı bir çalışma ortamı yaratılarak web tabanlı olarak çalışmaların sürdürülmesi amacıyla web sayfası hazırlık çalışmalarına başlanılmıştır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	25
Eylem Adı	:	Dış ticarete e-belge uygulamalarının yaygınlaştırılması
Sorumlu Kuruluş	:	Gümrük Müsteşarlığı
		- Başbakanlık
		- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- Maliye Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Ulaştırma Bakanlığı
		- DTM
		- DİE
		- İlgili diğer Kamu, Özel Sektör ve Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

72 no'lu eylemin (Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması) sonuçlarına göre gerekli çalışmalar başlatılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 26
Eylem Adı	: Yeni Telekomünikasyon Kanunu'nun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş	: Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	- Başbakanlık
	- Telekomünikasyon Kurumu
	- DPT
	- Hazine Müsteşarlığı
	- Devlet Personel Başkanlığı
	- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

AB müktesebatına uygun olarak hazırlanmış olan yeni yasa taslağının adı "Elektronik Haberleşme Yasası" olarak benimsenmiştir. Hazırlanan taslak sektörde yer alan sivil toplum örgütlerinin görüşlerine sunulmuş olup alınan görüşler de değerlendirilerek, Taslağın tümü üzerinde çalışmalar tamamlanmıştır. Gerekçenin yazılmasından sonra, görüşleri alınmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	27
Eylem Adı	:	Telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemelerin yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Telekomünikasyon Kurumu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık
	:	- Ulaştırma Bakanlığı
	:	- DPT
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

İkincil düzenlemeler kapsamında; erişim ve ara bağlantı, altyapı paylaşımı ve ortak yerleşim, amatör telsizcilik, kriptolu telsiz sistemleri, kısa mesafe erişimli telsiz cihazların kurulması ve kullanılması esasları, piyasa gözetimi ve denetimi, onaylanmış kuruluşlar, numaralandırma ve telekomünikasyon sektöründe kişisel bilgilerin işlenmesi hakkında yönetmelikler Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca internet protokolü üzerinden ses taşınmasına da izin veren Uzak Mesafe Telefon İşletmeciliğine ilişkin yönetmelik değişikliği 13 Nisan 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Haziran ayı itibarı ile bu kapsamda 38 işletmeci yetkilendirilmiştir. Yerel şebekenin erişime açılması, yetkilendirme, tüketici hakları, geçiş hakkı, kablo TV şebekesinin erişime açılması konularında düzenleme hazırlanması çalışmalarına devam edilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

406 sayılı Kanun ve bu Kanundaki değişiklikleri içeren diğer kanunlarda ikincil düzenlemelere ilişkin açık hükümler bulunmamaktadır. İkincil düzenlemelerin hayata geçirilişi esnasında yaşanabilecek sorunların önüne geçebilmek için Elektronik Haberleşme Kanununun bir an önce tamamlanması gerekmektedir. Ayrıca, ikincil düzenlemelerin tamamlanmasındaki gecikme, sektörde faaliyet gösteren ve gösterecek firmalar açısından zorluklar yaratmaktadır. Bazı çalışmalarda yararlanılması düşünülen danışman desteğinin alımı konusunda, Kamu İhale Yasasının ilgili yönetmeliklerinden kaynaklanan sıkıntılar yaşanmaktadır.

D) Çözüm Önerileri

Elektronik haberleşme sektöründeki tekel 2004 yılı başında sona ermiştir. Ancak, sektörde etkin rekabetin sağlanması için, halihazırda gecikmiş olan, özellikle özel sektörün acilen ihtiyaç duyduğu ikincil düzenlemelerin kısa sürede tamamlanması, bunun için çalışmaların hızlandırılması gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	28
Eylem Adı	:	Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin çıkarılması
Sorumlu Kuruluş	:	Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - Telekomünikasyon Kurumu

B) Yapılan Çalışmalar

Yönetmeliğin hazırlanması için öncelikle yasal bir dayanağın olması gerekmektedir. Halen yürürlükte olan 406 sayılı Kanunda asgari hizmetlerle ilgili yer alan maddeler yönetmelik için yasal dayanak teşkil etmemektedir. Ulaştırma Bakanlığı koordinatörlüğünde DPT ve Telekomünikasyon Kurumu temsilcilerinin katılımı ile çalışmaları sürdürülen yeni “Elektronik Haberleşme Kanunu” taslağında bu konuya geniş bir şekilde yer verilmiştir. Ancak bu Kanun Taslağının yasalaşmasının uzun süreceği ve Türk Telekom özelleştirmesi göz önüne alınarak “Evrensel Telekomünikasyon Hizmetleri Hakkında Kanun Tasarısı” taslağı hazırlanmış ve ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuştur. Alınan görüşlerden sonra Taslağın Başbakanlığa arz edilmesi planlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Evrensel hizmet ile ilgili olarak Elektronik Haberleşme Kanunundan ayrı yeni bir kanuni düzenlemeye gidilmesinin uygun olmayacağı düşünülmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Evrensel hizmetlere ilişkin düzenlemelerin, çalışmaları devam eden Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamında yapılması ile hem sektörü düzenleyecek tek bir kanun hazırlanmış hem de sektörle ve özelleştirme ile ilgilenelelere karşı daha tutarlı bir görüntü verilmiş olacaktır.

STANDARTLAR

STANDARTLAR GENEL DEĞERLENDİRME

Ortak norm ve standartların belirlenmesi ve kullanılması, e-devlet uygulamalarının dayandığı temel unsurlardan birisidir. Kurumların birlikte çalışabilir, güvenilir, entegre hizmetler sunabilmesinde üzerinde anlaşılmiş esasların oluşturulması çok önemlidir. Bu kapsamda, Kısa Dönem Eylem Planında, birlikte işlerlik esaslarının belirlenmesi, sağlık alanında kullanılacak standartların ortaya konması, teknik altyapıda güvenlik ihtiyaçlarının saptanması gibi eylemler yürütülmektedir. Önümüzdeki dönemde, yürütülmekte olan çalışmaların da yönlendirmesiyle, elektronik kayıt yönetimi, veri paylaşımı, metaveri (metadata) gibi alanlarda çalışmalar sürdürülecektir.

Söz konusu çalışmalar, beraberinde standartların belirlenmesini, eğer gerekiyorsa oluşturulmasını gerektirecektir. Bu bölümde yer alan eylemle, çalışmalardan ortaya çıkacak ihtiyaçlarla yönlendirilecek ve bu ihtiyaçların belirlenmesi sırasında referans olabilecek standartların belirlenmesi ve yerleştirilmesi hedeflenmektedir.

Eyleme ilişkin çalışmaların statik bir çalışma takvimi kapsamında yürütülmesi mümkün olmadığından ve ihtiyaçlar ortaya çıktıkça, halihazırda sürdürülen çalışmalar içerisinde bunlara yer verileceğinden bu eyleme ilişkin ayrı bir çalışma programına gerek olmadığı düşünülmektedir. TSE bünyesindeki çalışmalar, Kurumun mevcut çalışma süreçleri çerçevesinde yürütülmektedir.

Teknik Kurul tarafından standard yayınlanması işlemlerine Mayıs-Eylül döneminde ara verilmiş olup, raportörlerin çalışmaları devam etmektedir. Eylül ayından itibaren diğer alanlarla birlikte Bilgi Teknolojileri alanında da standartların yayınlanmasına devam edilecektir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	29
Eylem Adı	:	Uluslar arası ve AB standart kuruluşları tarafından yayınlanan standartların Türk Standardı olarak hazırlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Türk Standardları Enstitüsü
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	<ul style="list-style-type: none"> - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Üniversiteler - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları - Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Uluslar arası standartlardan ve Avrupa Standartlarından tercüme ve adaptasyon yolu ile Türk Standardı yayınlanması işlemine Mayıs-Eylül döneminde ara verilmiş olup, raportörlerin çalışmaları devam etmektedir. Eylül ayından itibaren diğer alanlarla birlikte Bilgi Teknolojileri alanında da standartların yayınlanmasına devam edilecektir.

Standartlar Çalışma Grubu, gerek görüldüğünde, diğer çalışma gruplarının belirleyeceği konuları müzakere etme ve önceliklendirme amacıyla toplanacaktır. Örneğin, Nisan Dönemi Değerlendirme Raporu sonrası, Birlikte Çalışabilirlik Esaslarının Belirlenmesi çalışmalarında TSE katkısı alınmış olup, raporda ortaya konacak alanlarda ve yeni ihtiyaçlar kapsamında çalışmalar yönlendirilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

e-DEVLET

e-DEVLET GENEL DEĞERLENDİRME

Kısa Dönem Eylem Planında e-devlet bölümünde 23 eylem yer almaktadır. Bunlardan 10'u, doğrudan doğruya herhangi bir kamu kuruluşunun faaliyet alanına ait olmayıp, yatay düzenleme gerektirmektedir. Dolayısıyla, söz konusu eylemlerin uygulanması, aynı zamanda KDEP'in genel koordinatörü olan Devlet Planlama Teşkilatının sorumluluğuna verilmiştir.

KDEP hazırlık sürecinde, e-devlete ilişkin eylemler belirlenirken, aşağıdaki ihtiyaçlardan hareket edilmiştir:

- 1) Kamu kurumlarının veri paylaşarak, birlikte çalışabilmelerini sağlayacak altyapı oluşturulmalıdır,
- 2) Hizmetlerin çevrimiçi sunumunda ortak standart ve normlar oluşturulmalıdır,
- 3) Gerçekleşmeler doğru ölçümlenmelidir,
- 4) Hizmetlere erişim yaygınlaştırılmalıdır,
- 5) Sonuç olarak; tüm çevrimiçi hizmetlerin ortak bir platformda (e-devlet portalinde) sunumu sağlanmalıdır.

Dolayısıyla, e-devlete ilişkin olarak belirlenen her bir eylemde, yukarıda sayılan ihtiyaçların birine ya da birkaçına cevap bulmak mümkündür. Bundan başka, eylemlerin kamu yönetim reformu hazırlıkları açısından da uyumlu olmasına özen gösterilmiştir. Bu çerçevede; açık ve şeffaf, katılımcı, kullanıcının ihtiyaçlarını gözeten ve etkin kamu yönetimi anlayışı eylemlere yansıtılmaya çalışılmıştır.

Eylemlerin gerçekleşme durumlarına ilişkin olarak genel bir değerlendirme yapmak gerekirse, henüz başlangıç aşamasında olduklarını ifade etmek mümkündür. Bazı eylemlerin gerçekleşme durumları, diğer bazı eylemlerdeki ilerlemelere bağlıdır. Örneğin; oluşturulacak bir e-devlet portaline temel oluşturulması açısından, öncelikle kamu kurumlarının bilgi paylaşımını mümkün kılacak düzenlemenin yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla, şu aşamada genel gerçekleşme performansı düşük görülmektedir. Bununla birlikte, bir çok temel faaliyete ilişkin çalışmalar aralıksız sürdürülmektedir. Örneğin; MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemine ilişkin teknik altyapı 2004 yılı sonunda hazırlanmış olacaktır. Bir çok konuda yapılacak çalışmalara esas teşkil edecek olan esas ve usullere ilişkin belgeler ve kılavuzlarla ilgili çalışmalar ise devam etmektedir., Daha sonraki raporlama dönemlerinde gerçekleşme oranlarının hızla artması beklenmektedir.

Çalışmaların bir kısmı, oluşturulan alt çalışma grupları tarafından yürütülmektedir. Üzerinde çalışılan konular ve alanlar, ülkemizde kamu kurumları düzeyinde daha önce ele alınmamış olduğundan, belirli bir uyum sürecinin yaşanması kaçınılmaz olmaktadır. Diğer taraftan, daha önce denenmiş ve kabul görmüş olan diğer ülke örnekleri ve özellikle Avrupa Birliğinin yayımlanmış çalışmaları ile norm ve standartlarının yol gösterici olması beklenmektedir. Ayrıca, bazı kurumlarda günümüze kadar oluşan

elektronik ortamda hizmet sunumu deneyimi ve kültürünün de çalışmalarda fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Diğer taraftan, bazı alanlarda kurumlar arasında görev ve yetki çatışmaları yaşanabilmektedir. Bunların aşılabilmesi için hem Devlet Planlama Teşkilatı hem de ilgili kurum yetkililerinin yeni iş süreçlerinin uygulanması konusunda temasları sürmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	30
Eylem Adı	:	Kamu kurum ve kuruluşlarında e-Devlete geçiş çalışmalarından sorumlu ekiplerin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eyleme ilişkin henüz bir düzenleme yapılmamıştır. Kurumlarda halihazırda var olan ya da oluşmakta olan yapılar dikkate alınarak, eylemin hayata geçirilmesindeki gereklilik daha sonra yeniden değerlendirilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 31
Eylem Adı	: Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması
Sorumlu Kuruluş	: Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	- Başbakanlık
	- Kamu Kurum ve Kuruluşları
	- Özürlüler İdaresi Başkanlığı
	- e-Devlet Çalışma Grubu
	- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

İngiltere, Yeni Zelanda ve Avustralya'ya ait kamu web kılavuzlarının incelenmesi çalışmaları sürdürülmektedir. WAI kılavuzu ve AB'nin konuyla ilgili mevcut direktifleri ile 24 Nisan 2004 tarihinde yürürlüğe giren Bilgi Edinme Hakkı Kanununun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen 27 Nisan 2004 tarih ve 25445 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmelik de değerlendirilerek, taslak bir kılavuz oluşturulacak ve kurumların görüşüne açılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	32
Eylem Adı	:	e-Devlet uygulamaları ve BİT envanterinin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

DPT tarafından oluşturulan taslak envanter bileşenlerinin belirlenmesi çalışması, öncelikle konuya daha yakın teknik yönü güçlü kurumlar olan TÜBİTAK, TSE, DİE, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığında gelecek görüşler doğrultusunda geliştirilecektir. Hazırlanacak ikinci taslak çalışma tüm kamu kurum ve kuruluşlarının görüşüne açılacak ve İLEMOD bünyesinde veritabanı geliştirilmesi çalışmalarına başlanacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	33
Eylem Adı	:	e-Devlet uygulamaları için finansman modelinin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Maliye Bakanlığı - Hazine Müsteşarlığı

B) Yapılan Çalışmalar

İlgili kuruluşların katılımı ile taslak rapor çalışmalarına başlanılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	34
Eylem Adı	:	Birlikte çalışabilirlik esaslarının belirlenmesi ve rehber yayımlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Birlikte çalışabilirlik üst düzey politika ve esasları hazırlama ve uyum mekanizmaları ile teknik standartlara ilişkin taslak raporların ilk sürümleri hazırlanmıştır. Bu taslak sürümünün geliştirilebilmesi için, Veri Entegrasyonu ve İçerik Yönetimi, Veri Sunumu, Arabağlantı ve Güvenlik alanlarında alt gruplarca çalışmalar sürdürülmektedir.

Yapılan toplantılarda alınan kararlar, www.bilgitoplumu.gov.tr/kdep/34/kdep34.asp adresinden takip edilebilmektedir. Katılımcıların, alt çalışma gruplarınca yapılan çalışmalarını takip edebilme ve görüş belirtmelerine imkan verecek şekilde aynı adresteki bağlantıdan ulaşılabilen bir forum sayfası oluşturulmuştur.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Bir önceki değerlendirme raporunda da ifade edilen iki temel sorundan birincisi, birlikte çalışabilirlik esasları konusunda ilk defa çalışma yapılıyor olması ve kapsamının oldukça geniş olmasıdır. Bu kapsamda, ülke raporlarını inceleyen, karar verilmesi gereken hususları ve bu konularda yapılan çalışmalarını içeren bilgi notları hazırlanmıştır. Bu çalışmalar vasıtasıyla, teknik standartların kapsamına ve alt çalışma alanlarına karar verilmiştir.

Diğer bir problem olan, teknik standartların belirlenmesi sürecinde uzman katkısının sağlanması için, konusunda deneyimli çekirdek gruplar oluşturulmuştur. Bu gruplar, çalışmalarını sürdürme ve ihtiyaç duyulan uzman katkısına erişebilmede esnek davranabilmektedir.

Bununla birlikte, esasların hedeflenen tarihe kadar sonuçlandırılabilmesi mümkün görünmemektedir. Hazırlanan taslak üzerinde alt gruplar bazında sürdürülen çalışmaların Temmuz ayı içerisinde bitirilmesi ve kamu kurum ve kuruluşları ile kamuoyunun görüşlerine sunulması bir kez daha değerlendirilmesi öngörülmektedir.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	35
Eylem Adı	:	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım projeleri hazırlama ve değerlendirme kılavuzlarının hazırlanması ve bu projelerin izlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	DPT
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eyleme ilişkin çalışmalara DPT bünyesindeki Proje, Yatırımları Değerlendirme ve Analiz Dairesi koordinasyonunda devam edilmektedir. Bu çerçevede, Bilgi Toplumu Dairesi ve büyük uygulama projeleri yürütmekte olan kamu kurumları ile sivil toplum kuruluşları temsilcilerinden oluşan bir çalışma grubu kurulmuştur.

Kamu kurum ve kuruluşlarının 2005 yılı yatırım tekliflerinde yer alacak bilgi ve iletişim teknolojisi projelerinin hazırlanmasına ilişkin esaslar ve diğer yardımcı bilgilerden oluşan içerik hazırlanmakta olup, 2005 Yılı Yatırım Programı Hazırlama Esasları'nın yayımlanması ile eşzamanlı olarak www.bilgitoplumu.gov.tr internet sitesinde yayımlanacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	36
Eylem Adı	:	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartnameleri ve sözleşmelerine ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Kamu İhale Kurumu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	<ul style="list-style-type: none"> - Başbakanlık - DPT - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kamu İhale Kurumu, mevcut düzenlemelerin bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartname ve sözleşmelerine ilişkin hususları da kapsadığını belirtmektedir.

Bununla birlikte, kamu alımlarında bilgi ve iletişim teknolojileri ihale şartname ve sözleşmeleri açısından özel düzenlemeler yapılmasının gerekli olup olmadığı hususunda Kurum yetkilileri ile bir çalışma yapılması öngörülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	37
Eylem Adı	:	Bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet İstatistik Enstitüsü
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

DİE, bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesine yönelik çalışmaları Avrupa İstatistik Ofisi ve ilgili kuruluşlar ile işbirliği çerçevesinde yürütmeye devam etmektedir. DİE tarafından Avrupa İstatistik Ofisinin bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımını ölçmeye yönelik model soru formu hazırlama ve geliştirme toplantılarına katılım sağlanmış, aday ve üye ülkeler için genel kabul görmüş soru formu gerek DİE bünyesindeki uzmanlar gerekse ilgili kurum ve kuruluşlarla yapılan toplantılar sonrası ülke şartlarına uygun hale getirilmiştir.

07.06.2004 tarihinde, DİE Bölge Müdürlükleri'nden bir uzmanın katılımı ile 2004 yılı Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Anketi Bölge Sorumlusu Eğitici Eğitimi başlatılmıştır. Bu eğitim sonrası, Bölge Sorumlusu kendi sorumluluk alanına giren illerde görevlendirilecek anketörlerin eğitimini vermiş, 14.06.2004 tarihinde de tüm Türkiye'de iki hafta sürecek alan çalışması başlatılmıştır.

2002 yılında tüm AB üye ülkelerinde toplam 97,192 hanehalkı ve 153,000 birey için ve 2003'te 60,000 hanehalkı ve 88,000 birey için yapılan anket, Türkiye'de 12,307 hanehalkı ve yaklaşık 36,000 (16-74 yaşlar dahil, her hanede 3 birey varsayımı ile) birey için yapılacaktır. Çalışma ile AB çalışmalarına tam uyum sağlanacaktır.

C) Uygulamada karşılaşılan sorunlar

D) Çözüm önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	38
Eylem Adı	:	Kamu İnternet erişim noktaları pilot uygulamalarının gerçekleştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı (Valilikler ve Yerel Yönetimler)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	DPT

B) Yapılan Çalışmalar

Eyleme ilişkin proje hazırlanarak, ADSL bağlantı yapılacak yerlerin listesi temin edilmiştir. Diğer taraftan İl ve belediyelerle yazışma yapılarak, KIOSK ve Bilişim Merkezi kurulmasını talep eden yerler tespit edilmiş ve KIOSK ve Bilişim Merkezleri için standartlar tespit edilmiştir. Uygulamaya yakın bir tarihte geçilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	39
Eylem Adı	:	e-Devlet en iyi hizmet sunum örneklerinin yaygınlaştırılması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

ODTÜ “tr” Alan Adı Yönetiminden yapılan talep doğrultusunda tüm kamu kurum ve kuruluşlarının internet adresleri tespit edilmiştir. İnternet adreslerindeki güncellemeler üçer aylık periyotlar dahilinde gerçekleştirilmektedir. Eylem çerçevesinde tüm kamu kurum ve kuruluşları içerisinde Bakanlıkların internet siteleri ile merkezi kuruluşlardan bağımsız idari otoritelerin internet sitelerinin incelenmesi kararlaştırılmıştır. Diğer taraftan belediyeler için en iyi hizmet sunumunun eylem içerisinde ayrıca belirlenmesi benimsenmiştir. Yöntem belirlenmesine ilişkin olarak sivil toplum kuruluşlarından daha önce düzenlemiş oldukları yarışmalara ilişkin belgeler temin edilmiştir.

Halen internet sitelerinin değerlendirilmesinde kullanılacak kriterlerin belirlenmesi çalışmaları 31 numaralı “Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması” eylemi ile birlikte sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 40
Eylem Adı	: Kamu hizmetlerinin ortak platformda – tek kapıdan (portal) sunumu ve sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine yönelik stratejinin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	: Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Yapılan çalışmalara yardımcı olacak şekilde, edtr_kdep40@dpt.gov.tr mail listesi, ve www.bilgitoplumu.gov.tr/kdep/40/kdep40.asp adresi hizmete girmiş, kılavuz ve ülke örnekleri paylaşımına açılmıştır. Hazırlanmakta olan taslak rapor yanında, kurumları bilgilendirici çalışmalar devam etmektedir. Ağustos ayı içerisinde, “Amaç Güdümlü Sistem Geliştirme” konusunda bir sunum planlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Bu konuda yararlanılabilecek dokümanların yabancı dilde olması ve kurumların bu raporlardan yeterli katkı sağlamalarındaki güçlükler nedeniyle görüşlerini çalışmalara yansıtamaması genel bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

D) Çözüm Önerileri

Etüd-Proje çalışmalarının 41 numaralı eylemde bahsedilen “Bilgi Ekonomisi ve Inovasyon Projesi” içerisinde ele alınacak olması eylemin gerektirdiği uzmanlık ihtiyacının karşılanabilmesi ve önceki dönem raporunda da ifade edildiği üzere mevcut ortamda yararlanılabilecek birçok dokümanın yabancı dilde olmasının kurumlardan sağlanan katkıları sınırlandırması problemlerinin aşılmasını sağlayacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	41
Eylem Adı	:	Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve ortak platformda sunumu için proje oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bu eylemde öngörülen proje Dünya Bankası ile Ülke Yardım Stratejisi kapsamında 100 milyon dolar finansman sağlanacak olan Bilgi Ekonomisi ve Inovasyon Projesi kapsamında yürütülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	42
Eylem Adı	:	Vergi, vatandaşlık ve sosyal güvenlik vb. numaralarının birleştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Maliye Bakanlığı
	:	- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
	:	- DPT
	:	- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eylem Planı çerçevesinde yer alan çalışmaları yürütmek amacıyla ilgili kurum yetkilileri ile çalışma toplantıları yapılmıştır. Bu çalışmaların yürütülmesi amacıyla gerekli altyapı çalışmaları yapılmış ve bilgisayar sistemi ve bu iş için özel olarak kullanılacak veri tabanı kurulmuştur. Kamu kuruluşlarının ihtiyaçlarına cevap verebilmek amacıyla bilgisayar programları hazırlanmıştır.

Bu kapsamda ilgili kuruluşlarda tutulan kişi kayıt bilgilerinden eşleştirmede esas alınacak kriterler tespit edilmiş ve hangi manyetik ortamlarda bilgilerin İçişleri Bakanlığına gönderileceği bildirilmiş ve bu doğrultuda ilgili kuruluşlarla müşterek çalışmalara başlanmıştır. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda 622 kamu kurum ve kuruluşu ile manyetik ortamda Türkiye Cumhuriyeti Kimlik eşleştirme çalışması yapılmış olup, çalışmalar büyük ölçüde tamamlanmış ve ilgili kuruluşlar Türkiye Cumhuriyeti Kimlik numarasını kullanmaya başlamışlardır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Daha önceki raporlarda belirtilen sorunların bir çoğu ilgili kurumlarca bire bir yapılan çalışmalarla giderilmiş olup, sadece sorunlu kayıtlar üzerinde çalışmalar devam etmektedir.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 43
Eylem Adı	: Türkiye de yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilmesi
Sorumlu Kuruluş	: İçişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	- Başbakanlık
	- Maliye Bakanlığı
	- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
	- DPT
	- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Türkiye’de yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilmesi ile ilgili çalışmalarda izlenecek yöntem konusunda oluşan tereddütlerin giderilmesi amacıyla Devlet Planlama Teşkilatından görüş istenmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatından alınan 16.06.2004 tarih ve 2276 sayılı yazıda, Tek kimlik numarası verme işleminin MERNİS kapsamında değerlendirilmesinin uygun olacağı belirtilmiştir. Bu görüş doğrultusunda bilgilerin derlenmesi için Emniyet Genel Müdürlüğü ile temasa geçilmiş bulunmaktadır. Ayrıca Genel Müdürlüğümüzce (NVI) hazırlanan ve Başbakanlığa sunulan Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısında konu ile ilgili olarak 60 ıncı maddede “ *Türkiye Cumhuriyeti Kimlik numarası, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının ve Türkiye’de kaydı tutulan yabancıların nüfus kayıtlarındaki mevcut bilgiler arasında bağ kurmak, kişi kaydına ulaşmak ve kamu kuruluşlarında tutulan kayıtlar arasında ilişki sağlamak amacını taşıyan bir numara sistemidir* ” hükmüne yer verilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	44
Eylem Adı	:	Tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı <ul style="list-style-type: none"> - Başbakanlık - İçişleri Bakanlığı - Maliye Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	<ul style="list-style-type: none"> - DPT - DİE - Vakıflar Genel Müdürlüğü - TOBB - İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

68 nolu (Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması) eylemdeki proje ile bu eylemin gereği olan tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi de planlanmıştır. Bu projenin tamamlanması ile birlikte Sanayi ve Ticaret Bakanlığının sorumlu bulunduğu her iki eylem de gerçekleşmiş olacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	45
Eylem Adı	:	MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ile vatandaş bilgilerinin paylaşılması
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn.Md.)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

MERNİS Projesinde oluşturulan merkezi veri tabanının kamu kurum ve kuruluşlarının paylaşımına açılması amacıyla gerekli çalışmalara başlanmıştır. İlk aşamada kamu kurum ve kuruluşlarının bu sistemle ilgili görüş ve talepleri alınmış gerekli değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. Kurumca, alınan görüşler doğrultusunda ihale çalışmalarına başlanmış ve 09.06.2004 tarihinde ihalesi yapılmıştır. 2004 yılı sonu itibariyle proje uygulamaya geçirilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	46
Eylem Adı	:	Adres Kayıt Sisteminin Entegrasyonunun Sağlanması
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn. Md.)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DIE
	:	- Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü
	:	- Yerel Yönetimler
	:	- TODAİE
	:	- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Yapılan toplantılar sonrasında, ülkemizdeki adres kayıt işlerinin elektronik ortamda tek bir veritabanında tutulmasına karar verilmiştir. Bu kararın uygulanmasına yönelik olarak yeni hazırlanan Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısı'nda adres kayıtlarının tutulmasına ilişkin şekil ve şartlar belirlenmiş, Tasarı Bakanlıkların görüşüne sunulmuştur. Ayrıca, e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu'nun 5.Toplantısında verilen 3 nolu Kararıyla "Adres Kayıt Sisteminin Entegrasyonunun Sağlanması" eyleminin sorumlu kuruluşu İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü yerine, aynı Bakanlığın Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü olarak belirlenmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	47
Eylem Adı	:	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulabilmesi için bir ön çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT
	:	- TSE
	:	- Harita Genel Komutanlığı
	:	- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kamu kurum ve kuruluşlarındaki coğrafi bilgi/verinin mevcudiyeti ve yönetimi, bu coğrafi veri/bilgilere uygulanan teknoloji ve araçları, kurumsal düzeydeki coğrafi bilgi/verilerin kullanımını, dağıtımını ve satışı için kullanılan kurumsal normlar ve düzenlemelere ilişkin olarak, mevcut durum, karşılaşılan sorunlar ve beklentilerin neler olduğunu ortaya çıkarmak amacıyla, Harita Genel Komutanlığı ile birlikte bir anket düzenlenmiş ve kurumlara gönderilmiştir.

Anket cevapları üç kurum dışında alınmıştır. Anketi doldurup gönderemeyen kurumlarla tekrar temas edilmiş ve göndermeleri istenmiştir. Anketlerin tamamlanması sonrası bir ön değerlendirme yapıldıktan sonra, katılımcı kuruluşların önerecekleri birer temsilcisinden oluşacak bir çalışma grubunda tartışılmaya açılacak ve rapor haline getirilecektir. Çalışma grubunun ilk toplantısı Temmuz ayının son haftasında yapılacak olup, toplantı tarihi ayrıca duyurulacaktır.

Konu hakkında, Eylül-2004 tarihinde uluslararası bir toplantı yapılması, toplantıya yurt dışından davet edilecek uzmanlarla birlikte, çalışma grubuna iştirak eden kurum temsilcilerinin katılımının sağlanması ve diğer ülkelerde yapılmakta olan Coğrafi Bilgi Sistemi örneklerinin de tartışılması planlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	48
Eylem Adı	:	Kamu Personeli Kayıt Sisteminin ilgili kuruluşlara açılması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Personel Başkanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn. Md., Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn. Md.) - Maliye Bakanlığı (Bütçe ve Mali Kontrol Gn. Md., Muhasebat Gn. Md.)

B) Yapılan Çalışmalar

Kamu Personeli Kayıt Sistemi, kamu personelinin işe alınmasından emekliliğine kadar geçen süre içerisindeki tüm hizmetlerinin takip edilebileceği bir yapı ve bu yapı içerisinde de bilgisayar ortamında tutulan mevcut bilgilerin, çevrim-içi olarak kamu hizmetlerine sunulması esası üzerine kurulmuştur. Projede, öncelikle teknik altyapının oluşturulması, akabinde ise verilerin sağlıklı bir şekilde toplanarak güncelliğinin sağlanması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda da, Devlet Personel Başkanlığında oluşturulan çalışma grupları Proje ile ilgili her türlü fizibilite çalışmalarına başlamış olup bu çalışmalar halen devam etmektedir.

Proje kapsamında belirlenen ve acil olarak kurumlardan toplanılması düşünülen ön bilgilerin, bir Genelge yayımlanarak toplanması hususunda çalışmalar başlatılmıştır. Çalışmalara ilişkin talep edilecek bilgilerin kurumlardan temini, Devlet Personel Başkanlığı internet sayfasına konulması düşünülen “KAMU PERSONELİ BİLGİ SİSTEMİ” adlı seçeneğin kurumları yönlendirmesi ile mümkün olabilecek, kurumlar gereken bilgileri bu sayfadan transfer ederek gereken çalışmaları yapabileceklerdir. Hızlı ve ön bilgi toplama amacı ile yapılması düşünülen bu çalışma, talep edilecek bilgi alanlarının yukarıda adı belirtilen bilgi sistemine dahil edilmeleri suretiyle, kurumların göndermeleri gereken bilgileri manyetik ortamda doldurarak Başkanlığımıza en kısa zamanda iletebilecekleri bir yapı şeklinde planlanmış olup çalışmalarda son aşamaya gelinmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Ancak, çalışmaların uzun zaman alacağı ve bütçe imkanlarının kısıtlı olduğu düşünülmektedir. Yürütülen çalışmalar sırasında edinilen bilgilerden kurumlardan toplanacak bilgi alanlarının çok fazla ve geniş kapsamlı olduğu sonucuna varılmıştır. Bu nedenle, Devlet Personel Başkanlığının mevcut bilgi sistemi, tasarlanan sistemi ve ileride ilgili kurumlar tarafından gerekli alanların güncellenmesi işlemini kaldırabilecek yapıda değildir.

D) Çözüm Önerileri

Proje yıllara sari bir şekilde gerçekleştirilmelidir. DPB'nin teknik altyapısı projenin amaçlarına uygun olarak güçlendirilmelidir. Ayrıca, projede kurulacak bilgi sisteminin, diğer kuruluşlarla bilgi paylaşımı kuralları belirlenmiş ve birlikte çalışabilir olması gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	49
Eylem Adı	:	Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - DİE - İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Çiftçi Kayıt Sistemi için hazırlanan bilgisayar altyapısına ilişkin İhale Şartnamesi Dünya Bankasının itirazı üzerine ORTOFOTO'lar çıkartılarak revize edilip Dünya Bankasına gönderilmiştir. Birinci şartname mevcut durumuyla Tarım Bilgi Sisteminin sadece analizini içermektedir. Tasarım ve yazılım kısmı dört ilin ORTOFOTO'suyla birlikte ayrıca ihale edilecektir. İkinci şartnamenin hazırlık çalışmaları da devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Tarım Bilgi Sisteminin en önemli bileşenlerinden olan Çiftçi Kayıt Sistemindeki kayıtlar esas alınarak her yıl iki milyonun üzerinde çiftçiye yaklaşık üç katrilyona yakın destek sağlanmaktadır. Ancak tarım arazilerinde %65 oranlarına varan kadastrsuzluktan ve kadastrosu olan yerlerde de kadastral paftaların sayısal ortamda olmamasından dolayı Çiftçi Kayıt Sistemindeki istismların kontrol edilmesi mümkün olamamaktadır. Kamu kurumları arasında bilgi paylaşımının sınırlı olması da bir problem alanı olarak görünmektedir.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	50
Eylem Adı	:	e-Dönüşüm Türkiye Projesi bilgilendirme-bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile ilgili tüm gelişmeler, İcra Kurulu kararları, ilgili mevzuat ile yurt içi ve yurt dışı kaynaklı belge ve raporlar Devlet Planlama Teşkilatı Bilgi Toplumu Dairesi tarafından hazırlanan ve güncellenen “www.bilgtoplumu.gov.tr” web adresinde yayımlanmaktadır.

Sivil toplum kuruluşları tarafından e-devlet ve bilgi toplumuna ilişkin olarak düzenlenen her türlü etkinliğe aktif katılım sağlanmaktadır. Bu kapsamda ayrıca, Türkiye İktisat Kongresi çerçevesinde 5-9 Mayıs 2004 tarihlerinde, bilgi toplumu ve bilgi ekonomisi konulu etkinlikler ve e-devlet konulu bir sergi düzenlenmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	51
Eylem Adı	:	Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Maliye Bakanlığı (Gelirler Gn. Md.)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - DPT

B) Yapılan Çalışmalar

Yasal düzenlemelerin önemli bir kısmı 4731, 4962 ve 5035 sayılı Kanunlarla gerçekleştirilmiş durumdadır. Vergi kanunlarında yapılması gerekli görülen düzenlemelerin belirlenmesi ve hazırlanan kanun tasarılarının yasalaştırılması çalışmaları devam etmektedir.

Bu kapsamda Bakanlıkça hazırlanan “Bazı Kanunlarda ve 178 Sayılı kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı”sında konu ile ilgili olarak aşağıdaki düzenlemelerin yapılması öngörülmektedir:

1- Tasarı ile 213 Vergi Usul Kanununda yer alan tahakkuk fişine ilişkin kurallar beyannamelerin elektronik ortamda verilmesine göre yeniden düzenlenmektedir. Yapılan düzenleme ile “e-Tahakkuk Fişi”nin hukuki altyapısı oluşturulmuş olacaktır.

Buna göre, mükellef veya Maliye Bakanlığınca elektronik ortamda beyanname gönderme yetkisi verilmiş gerçek veya tüzel kişiler tarafından beyannamelerin elektronik ortamda düzenlenerek gönderilmesi halinde, tahakkuk fişi elektronik ortamda düzenlenerek, beyannameyi gönderene iletilecektir. Bu iletiyle tahakkuk fişi mükellefe tebliğ edilmiş sayılacaktır. Yeni düzenlemenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi hususunda Maliye Bakanlığı yetkili kılınmaktadır.

2- Yapılan bir diğer değişiklik 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesi ile ilgilidir. Bu yeni düzenleme ile Maliye Bakanlığınca, vergi beyannameleri ve bildirimlerin, şifre, elektronik imza veya diğer güvenlik araçları konulmak suretiyle İnternet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında verilmesi, beyanname ve bildirimlerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracı kılınarak gönderilmesine izin verme veya zorunluluk getirme hususlarında yetki verilmektedir.

Ayrıca, söz konusu izin veya zorunluluk çerçevesinde gönderilen beyanname ve bildirimlerin, bu konuda mükellef veya vergi sorumlusu ile gönderme işini yapacak kişiler arasında özel sözleşme düzenlenmesi şartıyla mükellef veya vergi sorumlusu tarafından verilmiş sayılacağı hüküm altına alınmaktadır.

3- Bir diğer değişiklik ise 488 sayılı Damga Vergisi Kanununda yapılmaktadır. Söz konusu değişiklikte; “damga vergisine tabi kağıtlar” kavramı, manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri de kapsayacak şekilde yeniden tanımlanmakta; elektronik ortamda verilen belgelerde damga vergisi oranını her bir kağıt için ibraz yeri itibarıyla ayrı ayrı sifira kadar indirme hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

Yukarıda sayılan yasal düzenlemelere paralel olarak VEDOP 2 süreci 2004 yılı içinde tamamlandığında beyannamelerin mükelleflerden elektronik ortamda alınması mümkün hale gelecek ve böylece, tahsilat uygulamaları tamamen bankacılık sistemine yönlendirilmiş olacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 52
Eylem Adı	: Tarihi arşivlerdeki tasnifi tamamlanan belgelere ait katalog bilgileri ile görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması
Sorumlu Kuruluş	: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Başbakanlık Bilgi İşlem Başkanlığı

B) Yapılan Çalışmalar

1. Arşiv kataloglarının elektronik ortamda hizmete sunulması: Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nde Osmanlı ve Cumhuriyet dönemine ait arşiv malzemesinin bilgisayar ortamında tasnifi, katalogların hazırlanması ve hizmete sunulması çalışmalarına 1991 yılı başında başlanmış; 18 Nisan 2002 tarihinden itibaren Osmanlı Arşivi Katalogları ile Cumhuriyet Arşivi Katalogları İnternet ortamında araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Elektronik ortamda arşiv kataloglarından istifade eden kayıtlı araştırmacı sayısı: 42.060 yerli, 2.221 yabancı olmak üzere toplam 44.321'e ulaşmıştır. Katalog çalışmaları her gün yapılan yeni veri girişleri ile devam etmektedir.

İnternet ortamında hizmete sunulan kataloglarda kayıtlı bilgi sayısı; Osmanlı Arşivi Katalogları için 926.500, Cumhuriyet Arşivi Katalogları için ise 165.885'tir.

2. Belge görüntülerinin elektronik ortama aktarılması: Tek nüsha olan arşiv belgelerinin kaybını önlemek ve belgeyi her türlü zararlı tesirlerden korumak, araştırma hizmetlerinde yıpranmasını önlemek ve uygun görülenlerin elektronik ortamda hizmete sunulması amacıyla elektronik ortama aktarılması hedeflenmiştir. Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'na temin edilen 3 adet mikrofilm, 1 adet hibrit kamera ve 4 adet sayısal kamera ile Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı'na temin edilen 2 adet sayısal kamera ve 1 adet hızlı tarayıcı ile belge görüntülerinin elektronik ortama aktarılması çalışmalarına devam edilmektedir.

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nda elektronik ortama aktarılan sayfa sayısı 1.214.149'a, Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı'nda elektronik ortama aktarılan sayfa sayısı 360.742'ye ulaşmıştır.

3. Belge görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması: Türk arşivlerinin tanıtımı ve tarihi olayların açıklığa kavuşması amacıyla elektronik ortama aktarılan belge görüntülerinden uygun görülenlerin tam metin olarak elektronik ortamda hizmete sunulması amaçlanmıştır.

Günümüzde çok tartışılan ve Türkiye Cumhuriyetine soykırım iddiası ile haksız saldırılarda bulunulan Ermeniler konusunda, yurt içi ve yurt dışı kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla Osmanlı Arşivi'ndeki 1.406 belge ve

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün belgelere dayalı yayınları (13 kitap içinde yer alan 2.739 belge) elektronik ortamda hizmete sunulmuştur.

Arşiv belgelerinin araştırmacıların hizmetine sunulması esnasında kaybolma ve yıpranmasını önlemek amacıyla; belge görüntülerinin araştırma salonunda çevrimiçi olarak hizmete sunulması sağlanmıştır.

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nda elektronik ortama aktarılan belge görüntüleri, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulmaktadır.

Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı'nda yazılım tamamlandığında elektronik ortama aktarılan belgeler, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Cumhuriyet Arşivi yazılımındaki gecikmenin dışında, çalışmalar planlandığı şekilde yürütülmektedir.

D) Çözüm Önerileri

e- SAĞLIK

e-SAĞLIK GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi ve iletişim teknolojileri, sağlık hizmetlerinin; bölgeler ve sosyo-ekonomik gruplar arası sağlık düzeyi farklılıklarını azaltıcı, eşitlik ve hakkaniyet içinde, halkın ihtiyaç ve beklentilerine uygun, hasta haklarına saygılı, kaliteli, ulaşılabilir, etkin ve verimli bir şekilde sunulmasında önemli imkanlar sunan bir araçtır. Tüm dünyada, e-sağlık alanında yürütülecek çalışmalar öncelikle ele alınmakta, bilgi ve iletişim teknolojilerinin getirilerinden yararlanabilme imkanı üzerinde önemle durulmaktadır.

Bu kapsamda, Sağlık Bakanlığı bünyesinde Türkiye Sağlık Bilgi Sistemi (TSBS) çalışmaları başlatılmıştır. Bu çalışmalar, e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile birlikte koordinasyon içerisinde yürütülmektedir. TSBS içerisinde yürütülen çalışmalar sonucunda TSBS Eylem Planı oluşturulmuş ve bu eylem planı, e-sağlık eylemlerinin oluşturulmasına temel teşkil etmiştir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağlık alanında uygulanması, yaygınlaştırılması ve bu alanda yetişmiş insan kaynağının oluşturulması, yakın gelecekte uygulanması planlanan aile doktorluğu bilgi sistemi ve elektronik sağlık kayıtları gibi kapsamlı sistemlerin sürdürülebilirliği açısından önem arz etmektedir. Ayrıca hastanelerde sunulan sağlık bakım hizmetlerinin belirli standartlar (Uluslararası Hastalık Sınıflaması-ICD-10, Tanıya Dayalı Gruplama) dahilinde izlenmesi, değerlendirilmesi ve sosyal güvenlik sistemi ile entegrasyonu genel sağlık sigorta sisteminin vazgeçilmez unsurlarından birisini oluşturmaktadır.

Sağlık bilgi sistemlerinin geliştirilmesi için esas teşkil edecek çalışmalar 1. değerlendirme raporunda da değinildiği üzere e-Sağlık eylemlerinin temelini oluşturmaktadır. Bu bağlamda 53. eylem “sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması”na ilişkin çalışmalar tamamlanmıştır.

Elektronik Sağlık Kayıtlarının oluşturulmasına temel teşkil edecek Aile Doktorluğu Bilgi Sistemi çalışmaları ise 53. öncül eylem çerçevesinde tespit edilen ICD-10 standardı esas alınarak geliştirilmekte olup prototip uygulama Haziran 2004 sonunda gerçekleştirilecektir.

Elektronik sağlık kayıtlarının geliştirilmesi, sağlık verilerinin modellenmesi, sağlık verilerinin değişimi standardının uygulanması ve tanıya dayalı gruplama sistemine ilişkin e-sağlık eylemlerinin tamamlanması için gerekli bütçe ve insan kaynağının teminine ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu bağlamda “Sağlık bakımı hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamayı” hedefleyen 59 numaralı eylem için Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi ile çalışmaları başlatılan proje kapsamında hazırlanan protokol onay

aşamasındadır. Projenin gerçekleştirilmesi ile e-Sağlık eylemlerinin önemli bir bölümü bu proje bünyesinde tamamlanmış olacaktır.

54 numaralı “Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması”, 64 numaralı “Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi”, 65 numaralı “Sağlık verilerinin modellenebilmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması”, 66 numaralı “Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması” eylemlerinde bir önceki döneme göre ciddi bir ilerleme sağlanamamıştır. Bu eylemlerin, koordinatör birim ve eylemlerden sorumlu kuruluş ile birlikte değerlendirilmesinde ve bir sonraki izleme dönemine kadar mevcut problemlerin belirlenmesi ve çözüm yollarının araştırılmasında yarar görülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	53
Eylem Adı	:	Sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT
		- TSE
		- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim veren Akademik Kurumlar
		- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık bilişimi alanında standart geliştiren uluslararası kuruluşlar ile bu alanda öncü olan ülkelerin standart geliştirme faaliyetleri araştırılarak, geliştirilen sağlık bilişimi standartları envanteri çıkarılmıştır. Eylem kapsamında hazırlanacak rapor, Ağustos ayı içerisinde tamamlanacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	54
Eylem Adı	:	Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE
	:	- TOBB
	:	- Verilen Sağlık Bakım Hizmetlerinin Ödemelerini Yapan Kamu ve Özel Kurum Temsilcileri
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Tıbbi malzeme sınıflandırma sistemi ve yönetimi ile ilgili dünyada yaygın kabul gören Global Nomenclature for Medical Devices (GMDN) sistemine ilişkin çalışmalar Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğünce yürütülmektedir.

Karar verilen GMDN sisteminin kullanımı ve yayınlştırılabilmesine yönelik olarak bir etüd proje hazırlanmasına gerek duyulmayıp, Bakanlığın kendi kaynaklarıyla proje yürütülmektedir. 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren sağlık sektöründe kullanımı ve yaygınlaştırılması planlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	55
Eylem Adı	:	Kan ve kan ürünleri barkod etiketleme standardının uygulanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE
	:	- Kızılay
	:	- Kan Bankaları Yöneticileri
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kan ve kan ürünleri ile ilgili standartların uygulanmasına yönelik Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile çalışmalar başlatılmakla birlikte, istenilen düzeyde ilerleme sağlanamamıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Konu ile ilgili yeterli düzeyde bilgi birikimi mevcut değildir.

D) Çözüm Önerileri

İlgili birimin, Türkiye Sağlık Bilgi Sistemi bünyesinde kurulan çalışma grupları ve Sağlık Bakanlığının ilgili kesimlerinin desteğini alarak çözüm imkanlarını araştırması ve eylemin belirlenecek yeni çalışma takvimine uygun bir biçimde yürütülmesinde fayda vardır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	56
Eylem Adı	:	Birinci basamak sağlık kurumlarında elektronik sağlık kaydının oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	

B) Yapılan Çalışmalar

Aile Doktorluğu/Hekimliği Bilgi Sistemi çalışmaları son safhaya gelmiş olup prototip uygulama, 53 numaralı eylemde tespit edilen Uluslararası Hastalık Sınıflama Standardı (ICD 10) kullanılarak 30 Haziran 2004 tarihinde gerçekleştirilecektir. Yatırım programında, “Birinci basamak sağlık birimlerine makine teçhizat alımı” olarak ifade edilen proje kapsamında yapılan çalışmalar, Acil Eylem Planında yer alan, “Aile Hekimliği Sistemi”ne ilişkin bilgi sistemlerinin geliştirilmesi eylemi kapsamında revize edilmiştir. Bu nedenle, yürütülen çalışmalar 2004 yılı süresince devam edecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	57
Eylem Adı	:	Elektronik Hasta Kayıtları (EHK) için kullanılacak model, içerik ve yapı standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

56. eylemle koordineli bir şekilde çalışma yürütülmektedir. Projelendirmeye yönelik “Elektronik Hasta Takip Sistemi” ve “Aile Doktorluğu Bilgi Sistemi” çalışmalarından elde edinilen deneyimlerden de yararlanılarak rapor hazırlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	58
Eylem Adı	:	Entegre Sağlık Enformasyon Sistemlerinin geliştirilebilmesi için önerilecek mesaj iletişimi standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık bilgi sistemleri için mesaj iletimi konusunda uluslar arası yaygın kabul gören HL7 standardının ulusal düzeyde kullanımını sağlamaya yönelik araştırma faaliyetleri tamamlanmış olup, taslak rapor hazırlanmıştır. Raporun Temmuz 2004 içerisinde sonuçlandırılarak, yayımlanması öngörülmektedir

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 59
Eylem Adı	: Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli standartların geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Sağlık Bakanlığı <ul style="list-style-type: none"> - Maliye Bakanlığı - TSE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: <ul style="list-style-type: none"> - Sağlık Bakım Hizmeti Veren Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları - Sağlık Bakım Hizmetlerinin Ödemelerini Yapan Kamu ve Özel Sektör Kurumları

B) Yapılan Çalışmalar

Söz konusu eylem çerçevesinde Maliye Bakanlığı ile “Sağlık Hizmetleri Ödeme Sistemlerinin Güçlendirilmesi ve Yeniden Yapılandırılması”na ilişkin proje üzerinde çalışmalar son aşamaya gelmiştir. Projenin ana bileşenleri aşağıda yer almaktadır:

- Hizmet Başına Ödeme Sisteminin Yeniden Yapılandırılması
- Tanı İlişkili Gruplara Dayalı (DRG) Ön-Ödeme ve Bütçeleme Sistemi Geliştirilmesi
- Tıbbi Malzeme Yönetimi için Altyapı Çalışmaları
- Elektronik Provizyon, Ödeme Talebi Kontrolü ve Fatura Sistemi

Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi ile çalışmaları başlatılan proje kapsamında hazırlanan protokol onay aşamasındadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	60
Eylem Adı	:	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

59. Eylem kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan proje bünyesinde yürütülecektir. Bu proje vasıtasıyla karşılanacak uzman ihtiyacı, 60 numaralı eylem çerçevesinde hazırlanması öngörülen raporun çok daha kapsamlı olarak ortaya konmasına imkan verecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	61
Eylem Adı	:	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtları'nda yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin uygulanma ve yaygınlaştırma planlarının geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Öncül eylem 60 sonuçlandığında çalışma başlatılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	62
Eylem Adı	:	Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE - Sağlık Bakım Hizmeti Veren Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları - Sağlık Bakım Hizmetlerinin Ödemelerini Yapan Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Ulusal vaka bileşimi sınıflandırma sistemine (DRG) ilişkin çalışmalar Maliye Bakanlığı ile sürdürülmektedir. Öncül eylem 60 ile birlikte, bu eylem kapsamında yürütülecek çalışmalar; 59. eylemde bahsedilen proje kapsamında ele alınmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	63
Eylem Adı	:	Sağlık bakım hizmeti veren kuruluşların uygulayacakları sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE
	:	- TÜRKAK
	:	- Sağlık Alanında Kalite Belgesi Veren İlgili Diğer Kuruluşlar
	:	- Üniversite Hastaneleri
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

53 no'lu eylem çerçevesinde sağlık bilgi sistemleri için standartların ortaya konması ile birlikte çalışma gerçekleştirilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	64
Eylem Adı	:	Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Elektronik imza yasasına ilişkin ikincil mevzuatın hazırlanması esnasında, oluşturulması planlanan elektronik hasta kayıtlarına erişim denetimi ve gizlilik ilkelerine yönelik yasal düzenlemelere yardımcı olacak bir rapor hazırlanacaktır. Türkiye Sağlık Bilgi Sistemi'nin "sağlık kayıtlarının gizliliği ve güvenliğinin sağlanması" çalışma grubunca çalışmalar sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Elektronik imza kanunu 23 Ocak 2004 tarihinde resmi gazetede yayınlanmıştır. 2003 yılında bitirilmesi öngörülen eylem, ikincil mevzuat hazırlıklarına yönelik yapılması gereken araştırma çalışmaları nedeniyle gecikmiştir.

D) Çözüm Önerileri

Yeni bir çalışma takvimi oluşturulmuş olup, bu takvime göre çalışma sürdürülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **65**

Eylem Adı : Sağlık verilerinin modellenmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması

Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :

- DİE
- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren ve İlgili Diğer Akademik Kurumlar
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

İleri düzey uzmanlık gerektiren eylemle ilgili olarak uzman temini ve kaynak ihtiyacının karşılanmasına ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

Eylem kapsamında ivedilikle çalışma takvimi hazırlanmalıdır. Gerekli uzman ihtiyacının karşılanması kapsamında yapılan çalışmalar ve yaşanan sorunların paylaşılması diğer çalışmalara da katkı sağlayacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	66
Eylem Adı	:	Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE
	:	- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren ve İlgili Diğer Akademik Kurumlar
	:	- Halk Sağlığı Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Aile hekimliği sistemi için taslak minimal veri seti belirlenmiştir. İkinci basamağa yönelik vaka bileşimi sınıflandırma sistemi ile birlikte veri setinin netleştirilmesi çalışmaları devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

Eylemin çalışma takvimi ivedilikle hazırlanmalıdır. Bu şekilde hangi alanlarda veri setlerinin hazırlanacağı ortaya konacak ve bir takvime bağlanacaktır. Ayrıca, alt alanlarda yapılacak çalışmalardan daha önce, bu veri setlerinin belirlenmesi ve yönetimine ilişkin değerlendirmeleri içeren bir çalışma yapılması uygun olacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **67**

Eylem Adı : Türkiye’de sağlık bilişimi eğitimi gereksinimlerinin saptanması ve karşılanabilmesi amacıyla bir “*eğitim ağacı*”nın tasarlanması, modellenmesi ve bu alanda müfredat programları çalışmalarına destek verilmesi

Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren ve İlgili Diğer Akademik Kurumlar
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi ile birlikte çalışmalar devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

Detaylandırılmış çalışma takvimi, tarafların katkı ve mutabakatıyla hazırlanmalıdır.

e-TİCARET

e-TİCARET GENEL DEĞERLENDİRME

Günümüzde tüm dünyada yaşanan ekonomik entegrasyon sürecinde, ülkeler arasındaki ticari sınırlamalar kalkmaktadır. Bu yeni ekonomik düzende, yeni pazarlara kolayca erişebilme ve ticari işlemleri hızlandırma gibi bir çok fayda sağlayan elektronik ticaretin payı giderek artmaktadır. Ülkemizin elektronik ticaret yardımıyla küreselleşen pazardan daha fazla pay alması ve tüm işletmelerin, özellikle de KOBİ'lerin, rekabet gücünün artırılması için Kısa Dönem Eylem Planı'nda Türkiye'de e-ticaretin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik 6 eyleme yer verilmiştir.

Ülkemizdeki firmaların e-ticaret kullanımı, henüz küresel pazarda etkin yer almalarını sağlayabilecek düzeyde değildir. Bununla birlikte, e-ticaretin işletmeler ve özellikle KOBİ'ler için sunduğu fırsatlar ilgili tüm kesimler tarafından kabul edilmekte ve bunlardan faydalanmak için çalışmalar yapılmaktadır.

e-Ticarete ilişkin olarak KDEP'de yer verilen eylemler ile; tüm şirket bilgilerinin tutulacağı Şirket Sicil Kayıt Sistemi'nin kurulması, elektronik ticareti yaygınlaştırmaya yönelik olarak e-ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması, e-ticaret hazırlık değerlendirme hizmetlerinin verilmesi, e-ticaret bilgi havuzu oluşturulması ve dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması ile elektronik belgenin yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçlara ulaşıldığında, ülkemizde elektronik ticaretin gelişmesi ve yaygınlaşması için uygun ortam oluşturulmuş olacaktır.

e-Ticaret bölümündeki altı eyleme ilişkin olarak Nisan 2004 raporlama dönemine göre belirgin ilerleme kaydedilmiştir. Bu kapsamda; şirket bilgilerinin tutulacağı Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması projesine Haziran ayı sonu itibarıyla başlanılacaktır. KOBİ'lerin e-ticarete yönlendirilmesi ve bu hususta destek sağlanması kapsamında 234 firmaya mali destek verilmiştir. Yine bu amaçla ortak bir e-ticaret bilgi havuzu oluşturulmasına ilişkin etüd-proje çalışmaları devam etmektedir. Elektronik ticaret imkanlarından dış ticarete de yararlanılması amacıyla dış ticarete ilişkin belgelerin elektronik ortamda paylaşılması ve uluslararası dolaşımının sağlanması için bir pilot projenin hayata geçirilmesi planlanmış ve projeye ilişkin olarak imzalanması öngörülen protokol hazırlığı tamamlanmıştır. Ayrıca bu belgelerin uluslararası dolaşımının sağlanması kapsamında ilgili uluslararası kuruluşların çalışmalarına katılım sağlanmakta ve etkin rol alınmaktadır.

e-Ticaret bölümünde yer alan eylemlere ilişkin teknik altyapının hazırlanmasında projelerin gerçekleştirilmesi aşamasına gelinmiştir. e-Ticaret konusunda KOBİ'lere yönelik bilgilendirme ve danışmanlık desteği sağlanmaktadır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 68
Eylem Adı	: Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
	- Başbakanlık
	- İçişleri Bakanlığı
	- Maliye Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - DPT
	- DİE
	- Vakıflar Genel Müdürlüğü
	- TOBB
	- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlık Şirket Bilgi Sistemi, 24.09.2003 tarihinde tamamlanmış ve uygulamaya alınmıştır. Ayrıca, TOBB ve İstanbul Ticaret Odası'nın hali hazırda kullanmakta olduğu şirketlere ait veriler ile Bakanlık Şirket Bilgi Sisteminde tutulan verilerin karşılıklı olarak kullanılabilmesine ilişkin bir projeye başlanmıştır. Bu proje kapsamında oluşturulacak bir modül aracılığı ile çevrimiçi web servisleri kullanılarak bilgi alışverişi sağlanacaktır.

Bu proje devam ederken 17.06.2003 tarihinde yürürlüğe giren bir yasal düzenleme ile şirket işlemlerinin Ticaret Sicil Memurlukları tarafından yapılması hükme bağlanmıştır.

Türk Ticaret Kanunu hükmü olan ülke düzeyinde tek unvanın takip edilmesi amacıyla; kuruluşları yapılan şirketlere ait unvan, adres, kuruluş sermayesi, ticaret sicil numarası gibi bilgilerin Bakanlık veri tabanına Ticaret Sicil Memurluklarınca çevrimiçi aktarımını sağlamak üzere Bakanlıkça bir modül geliştirilmiş, İnternet teknolojisi kullanılarak bilgi toplanması ve ilgililerin sorgulama ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması sağlanmıştır. Daha sonra modüle unvan değişikliklerinin yapılabilmesi için ekleme yapılmıştır.

Mevcut sistem ile Bakanlıkça ihtiyaç duyulan verilerin bir kısmı, işlemlerin tamamını yapan ticaret sicil memurluklarından alınabilmektedir. Şirketlerle ilgili tüm bilgilerin Bakanlık veritabanına aktarılabilmesini sağlamak üzere Şirket Bilgi Sisteminde yapılacak değişikliklerin gerçekleştirilmesi amacıyla şartname hazırlıkları tamamlanmıştır. Şirket Sicil Kayıtlarının Tek Merkezde Toplanması ve Tüzel Kişilere Tek Numara Verilmesi Sisteminin Oluşturulmasına Yönelik Merkezi Tüzel Kişilik (MTK) Uygulama Yazılımı projesine ilişkin olarak ilgili kuruluşlardan görüş ve öneriler alınmıştır. Proje sözleşmesi tamamlanarak, Haziran 2004 ayı sonu itibarıyla analiz çalışmalarına başlanılacaktır. Projenin tamamlanma süresi 20 hafta olarak belirlenmiştir. Bu sürenin;

- 8. haftasında, analiz, tasarım, kodlama ve alfa testleri,
- 9. haftada Beta testleri,
- 10. haftada Geçici Kabul işlemleri,

- 11-14 haftalar Deneme Süresi,
- 15 -19 haftalar Ticaret Sicil Memurlukları kullanıcı eğitimleri,
- 20. hafta Kesin Kabul işlemlerinin yapılması şeklinde planlanmıştır.

Projenin analiz, test ve kabulleri özellikle büyük iş hacmi olan Ankara, Polatlı Ticaret Sicil Memurluklarında, deneme süresinde ise bu noktalar yanında İstanbul Ticaret Odasında yürütülecektir. Bu proje ile 44 No'lu eylemin gereği olan Tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi de planlanmıştır. Projenin tamamlanması ile Bakanlığın sorumlu bulunduğu her iki eylem birlikte gerçekleşmiş olacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Tüzel Kişilerin Tek Numara Sisteminde Birleştirilmesi eyleminin gerçekleştirilmesi ile ilgili olarak; tüzel kişilerin sicil kayıtlarının yapılması sırasında Maliye Bakanlığı'nca tüzel kişilere verilen vergi kimlik numarasının kullanılması yönünde ilgili kuruluşlarla yapılan toplantıda karar alınmıştır. Söz konusu numaranın Maliye Bakanlığı'ndan alınmasına yönelik bir çalışma yapılması konusunda Maliye Bakanlığı'nın görüş bildirmesi istenmiş ancak bugüne kadar bir yanıt alınamamıştır.

Maliye Bakanlığı'nın görüşünün Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bildirilmemesi nedeniyle toplantı tutanağı ilgi gösterilerek Bakanlıkça Maliye Bakanlığına 27.04.2004 tarih ve 442 sayılı yazı ile tekrar görüş sorulmuş, ancak bugüne kadar bir cevap alınamamıştır.

D) Çözüm Önerileri

Başta Maliye Bakanlığı olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları ile meslek odalarının söz konusu projeye katkılarının sağlanması amacıyla İcra Kurulu'nca bu konuda destek verici bir karar alınmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 69,70
Eylem Adı	: KOBİ'lerde e-ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması ve e-ticarete hazırlık değerlendirilme hizmetinin verilmesi
Sorumlu Kuruluş	: KOSGEB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	- DTM
	- TOBB
	- TESK
	- İGEME
	- TİM

B) Yapılan Çalışmalar

KOBİ'lerde e-iş bilincinin oluşturulması planı kapsamında, 11-25 Nisan tarihlerindeki İnternet Haftası süresince Isparta, Denizli, Aydın, İstanbul, İzmir, Mersin, Adana ve İzmir'de KOBİ'lere İnternet, Bilgi Ağları ve e-İş Desteği ve yazılım desteği gibi konularda bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca, 02-05 Mayıs tarihleri arasında İzmir İktisat Kongresi bünyesinde e-Devlet sergisine katılım sağlanmış ve burada da bilgilendirme hizmeti verilmiştir.

Bilgi Ağları ve e-İş Desteği kapsamında Haziran ayı itibarı ile toplam 234 firmaya 314.000 Euro karşılığı Türk Lirası destek verilmiştir. Bu desteğe uygulama kolaylığı getirmek için yeni bir program hazırlanmış ve veri girişleri ile takibi elektronik ortama taşınmıştır.

e-Ticarete giden yolda bir kapı açan KOBİ Bilgi Ağı KOBİNET sayfası yenilenmekte olup, üye sayısı 19.700 civarındadır. Önümüzdeki aylarda gerçekleştirilecek 40.000 adet KOBİ taraması ile bu sayının 60.000'e ulaşması hedeflenmektedir.

KOBİ'lerde e-eğitim hususunda çalışma grupları oluşturularak uzaktan eğitim ve e-eğitim için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Bu konu ile ilgili olarak Türk Telekom ve KOSGEB arasında altyapı kurulmasına yönelik olarak Mayıs ayında bir protokol imzalanmış olup, tüm KOSGEB Merkezlerini, 50 Sinerji Odağını ve 100 OSB'ni birbirine bağlayacak telekonferans, video konferans, vb. altyapının kurulması planlanmaktadır.

- C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

KOBİ'lere verilen Bilgi Ağları ve e-İş Desteğinin uygulamasında projelere kaynak tahsis edilmesinde sorunlar yaşanmış; desteğin Uygulama Usul ve Esasları revize edilerek sorun giderilmiştir.

e-İş konusunda yapılan bilgilendirme toplantıları sırasında KOBİ'lerin, bilgiye ulaşmada hangi kamu kurumundan/kuruluşundan ne şekilde faydalanacağını bilmediği gözlemlenmiştir.

D) Çözüm Önerileri

KOBİ'lere verilen destekler tek elde/daha az sayıda yerde/kuruluştaki toplanmalıdır (Sinerji Odakları gibi).

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 71
Eylem Adı	: Ortak e-ticaret bilgi havuzunun oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	: Dış Ticaret Müsteşarlığı
	- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
	- DİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - TOBB
	- KOSGEB
	- İGEME
	- Özel Sektör Kuruluşları
	- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı (TOSYÖV) ile birlikte etüd çalışması yapılmasına karar verilmiştir. TOSYÖV, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı'na (TTGV) proje önerisini sunmuş ve söz konusu öneri, yönetim kurulunda stratejik odak projesi olarak kabul görmüştür. 1 Temmuz'dan önce mevcut proje içeriği TOSYÖV tarafından Dış Ticaret Müsteşarlığı onayına sunulacak ve gerekli düzeltmeler yapılarak projeye başlanacaktır. Proje çerçevesinde paydaşlar incelenecek ve E-ticaret Bilgi Havuzu projesi için bir çalışma modeli oluşturulacaktır. Bu model sayesinde konuyla ilgili tüm kurumlarla birlikte çalışabilme imkanı doğacaktır.

- C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Mayıs ayında yapılması düşünülen tanıtım semineri, bütçe kısıtlamaları nedeniyle ertelenmiştir. Etüd proje çalışması sırasında uygulamada karşılaşılabilecek sorunlar belirlenebilecektir.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	72
Eylem Adı	:	Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması
Sorumlu Kuruluş	:	Gümrük Müsteşarlığı <ul style="list-style-type: none"> - Maliye Bakanlığı - Sanayi ve Ticaret Bakanlığı - DTM
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	<ul style="list-style-type: none"> - DİE - TOBB - UND - Bankalar Birliği - İlgili Diğer Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Dış Ticarete e-Belge Uygulama Grubu altında bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma Grubu dış ticarete rol alan kurumlarca düzenlenen tüm belgelerin incelenmesine ilişkin çalışma prensibi ve standartları belirlemiştir. Dış ticaret işlemlerinde kullanılan belgeler tespit edilerek, bir envanter çıkarılmıştır.

e-Belge projesinin bir örnek uygulamasının yapılmasına ve bu örnek uygulamanın serbest bölgede gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Serbest bölge kararının nedeni buranın yurtdışı olarak kabul edilmesi ve serbest bölgeye yapılan ticaretin yurtdışına yapıyor olmasıdır. Pilot bölge olarak da e-gümrük işlemlerinin yoğun olarak uygulandığı ve gerek gümrük gerekse ticaret altyapısının uygun olduğu Gemlik'teki Bursa Serbest Bölgesi seçilmiştir. TİM, hayata geçirilecek uygulamaya ilişkin yazılımı bedelsiz olarak vereceğini taahhüt etmiş ve Müsteşarlık ile TİM arasında bir protokol yapılması kararlaştırılmıştır.

e-Belge iş akımları çıkartılarak sistem tasarımı oluşturulmuştur. e-Belge örnek uygulama projesi hazırlık çalışmaları kapsamında TİM tarafından bir maket hazırlatılarak gruba sunumu yapılmıştır.

Uluslar arası standartlar ve özellikle BM AEK tavsiye kararları göz önüne alınarak çalışmalar sürdürülmektedir. Bu kapsamda;

Pilot Proje'nin hayata geçirebilmesi için TİM ve Gümrük Müsteşarlığı arasında imzalanması planlanan protokol hazırlığı tamamlanmıştır.

10.06.2004 tarihinde İcra Kurulu'nda Dış Ticarete e-belge Uygulama Grubunun çalışmaları hakkında bir sunum yapılmış ve İcra Kurulunun 5. nolu kararıyla pilot uygulamanın protokol çerçevesinde Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından gerçekleştirilmesi ve ilgili kurum ve kuruluşlarının elektronik bilgi ve iletişim sistemlerini, elektronik belgelerin depolanacağı merkezi veri tabanına gerekli bilgi ve belgeleri sağlayacak şekilde adapte etmeleri kararlaştırılmıştır.

Çalışmalara hız kazandırabilmek amacıyla protokol imzalanması için 23.06.2004 tarihinde TIM de bir toplantı yapılarak çalışmalar son aşamaya getirilmiştir.

Gümrük Müsteşarlığı ile TIM arasında imzalanacak olan protokolün en geç Temmuz ayının ikinci haftasında imzalanması konusunda mutabakat sağlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Uygulama Grubunun çalışmalarına bazı kurumların etkin katılımı çoğu zaman gerçekleşmemiştir.

Dış ticaret işlemlerinde kullanılan belgelerden bazıları (TIR Karnesi, A.TR Dolaşım Belgeleri ve EUR.1 Dolaşım Sertifikaları gibi) uluslar arası nitelikte ve matbu evrak şeklinde taraf olan ülkelerde dolaşmaktadır. Bu nedenle söz konusu belgelerin e-belge uygulamasına dahil edilmesi zor görünmektedir.

Diğer taraftan, projenin bir pilot çalışmasının yapılmasının planlanması ve bu çalışmaların teknik boyutunun nasıl gerçekleştirileceği hususu, toplantıların önemli bir kısmında gündem maddesi olmuştur.

Pilot projenin hayata geçirilmesinin proje içerisinde yer alacak kurum ve kuruluşların otomasyon alt yapısına bağlı olması bir güçlük olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, tasarlanan sistemin bütün unsurları ile projelendirilmesi ve pilot çalışmasının yapılmasının hedeflenen sonuca uygun olacağına ilişkin tereddütler mevcuttur.

D) Çözüm Önerileri

e-Belge çalışma grubunun şu ana kadar yaptığı toplantılarda e-belge projelerine ilişkin sistem tasarımı, standartlar ve kurumların yapması gereken çalışmalar hususunda katılımcıların geniş mutabakatı sağlanmıştır.

e-Belge projesinin yapılabilirliği grupça benimsenmesine rağmen, geniş çapta mevzuat değişiklikleri gerekliliği ve dış ticarete rol alan tüm aktörlerin katılımının zorunluluğu nedeniyle projenin üst düzeyde değerlendirilerek genel bir devlet bilişim politikası olarak benimsenmesi yararlı olacaktır. Bu politika temel alınarak kurumların yeni projelerinde diğer kurumlar ile konuşabilecek sistemler tasarlamasını zorlayacak protokoller hazırlanması, bu amaçla bir bilişim mevzuatının hazırlanarak deklare edilmesi, tanıtılması ve bu konuda kamuoyu oluşturulması gerekmektedir.

Diğer eylemlerde de görüldüğü üzere özellikle kamu kurumlarının katılımının sağlanması en büyük problem olarak bu eylemde de ortaya çıkmaktadır. Bu konuda e-Dönüşüm Türkiye Projesinin koordinasyon ve yürütme görevlerini üstlenen DPT Müsteşarlığının aracı olması beklenmektedir. Yaratılacak sinerjinin e-ticaret konusu ile sınırlı olmayıp e-devlet platformunda ele alınması ve top yekün e-devlet uygulamalarına katılımın sağlanması gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 73
Eylem Adı	: Dış ticarete e-belgenin uluslar arası dolaşımının sağlanması
Sorumlu Kuruluş	: Dış Ticaret Müsteşarlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Gümrük Müsteşarlığı

B) Yapılan Çalışmalar

Dış Ticarete e-Belge Projesinin Uluslar arası Platformlarda Tanıtımı:

Eylem kapsamında Gümrük Müsteşarlığı ve ilgili kurum/kuruluşlarla birlikte dış ticarete kullanılan belgelerin elektronik ortamda üretilmesi, paylaşımı ve dolaşımı hedeflenmektedir. Projenin uygulanması amacıyla ülkemizin, aktif yer aldığı uluslar arası ve bölgesel kuruluşlar ile ikili ülke ilişkilerinde ticaretin kolaylaştırılması bağlamında konuyu gündeme getirmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Ticaretin geliştirilebilmesi için özellikle bu alanda ülkemiz tecrübelerinin diğer ülkelerle paylaşılması karşılıklı güven ortamının oluşturulmasına yardım edecektir.

Bu itibarla, DTM Anlaşmalar Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak Dışişleri Bakanlığı ve DPT Müsteşarlığının da destekleri ile çeşitli uluslar arası platformlarda konu gündeme getirilmektedir. Başta Birleşmiş Milletlerin Avrupa Ekonomik Komisyonu olmak üzere, İKT-İSEDAK, KEİ gibi platformlarda ülkemizde yürütülen Dış Ticarete e-Belge Projesi, e-Dönüşüm Türkiye Projesi ve ilgili çalışmalar anlatılmaktadır. Söz konusu sunumlar vesilesiyle Türkiye, bu kuruluşların gelecek gündemlerinin oluşturulmasında önemli katkılar sağlamıştır. Bu nedenle, ülkemiz BM'in e-belge projesi olan UNEDocs Projesinin Danışma Kuruluna üye, 11-13 Mayıs 2004 tarihlerinde Cenevre'de yapılacak olan Ticaretin Kolaylaştırılması Global Forumuna ise konuşmacı olarak davet edilmiştir. Söz konusu Forumda konuşmacı olarak katılım sağlamış olup, burada e-belge ve e-gümrük çalışmaları anlatılmıştır. 12 Mayıs 2004 tarihinde gerçekleştirilen "Competing in a Changing Europe" konulu forumdaki sunum yapılmış ve ülkemizin bu konuda kaydettiği gelişmeler anlatılmıştır.

BM UNEDocs Projesi:

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunun (AEK) başlattığı proje, uluslar arası ticari belgelerin standart biçimde elektronik ortamda üretilmesi ve paylaşılmasını amaçlamaktadır. Projenin sloganı "ticaret için dijital kağıt" biçiminde duyurulmuştur (www.unedocs.org). Bu yönü ile ülkemizde yürütülen Dış Ticarete e-Belge Projesine benzeyen UNEDocs projesi kapsamında ülkemizle işbirliği yapılması için BM nezdinde girişimde bulunulmuştur. BM AEK tarafından oluşturulan UNEDocs Projesi Danışma Kuruluna ülkemizden üye davet edilmiştir.

Dünya Gümrük Örgütü tarafından hazırlanan WCO Data Model (Dünya Gümrük Örgütü Veri Modeli) kapsamında belirlenen standartlar, Dış ticarete e-belge projesinde de ele alınacaktır. Bununla ilgili Dünya Gümrük Örgütü Merkezinde yapılan toplantılara Gümrük Müsteşarlığı sürekli olarak katılmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Merkezi Ulusal Koordinasyon Gerekliliği:

Ülkemizde ticaretin kolaylaştırılması amacıyla merkezi koordinasyonla açık biçimde görevlendirilmiş bir yapı bulunmamaktadır. Ticaretin kolaylaştırılması ile ilgili dış yazışmaları yürüten Dışişleri Bakanlığının mevcut yapılanması konu bazından ziyade, uluslar arası ilişkilerin niteliğine göre çok taraflı veya ikili ilişkiler temelinde biçimlendirilmiştir. Bu başlıklar altında izlenen dosya yine konu yerine, hangi ülke, bölge veya uluslar arası kuruluş söz konusu ise bu bağlamda sınırlı olarak oluşturulmaktadır.

Dolayısı ile, dünyada pek çok tarafı ilgilendiren bu konu ne yazık ki ülkemizde tek bir başlık altında ele alınamamaktadır. Benzer dikey yapı DTM ve ilgili kurum ve kuruluşlarda da bulunduğu için, ticaretin kolaylaştırılması ile ilgili birimler birbirinden habersiz ve farklı çalışmalar yürütmektedir. Bunun en önemli göstergesi, BM AEK koordinatörü tarafından, BM'nin ticaretin kolaylaştırılmasında ülkeleri karşılaştırmalı olarak izlediği Soru Formuna ülkemizde oluşturulan cevapların gerçekleri yansıtmadığının ifade edilmesidir. Ayrıca, hangi konuda neden geri kaldığı ve bunun giderilmesi için neler yapılması gerektiği hususlarının aktif biçimde takip edilmesi ve yönlendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi (SECI) altında Dışişleri Bakanlığı öncülüğünde oluşturulan TURKPRO Komitesinin daha verimli ve aktif çalıştırılması gerekmektedir. Ayrıca, TURKPRO her ne kadar ticaretin kolaylaştırılması çalışmalarında dolaylı olarak yer alsa da, coğrafi sınırlılık problemi yaşanmaktadır. Konuyla ilgili diğer uluslar arası ve bölgesel platformlara TURKPRO'dan gerekli destek sağlanamamaktadır.

BM temsilcilerince seminer süresince çeşitli vesilelerle SECI'nin deneyimlerinden e-Med projesinin başarılı sonuçlanması için ne şekilde faydalanılabileceği sorgulanmıştır. SECI örneğinden yola çıkılarak Maşrek Arap ve Magrep Arap PRO'larının kurulabileceği düşüncesi de tartışılmıştır. Bu hususlar seminerin sonuç bildirgesine de yansıtılmıştır. Pek çok kez konu SECIPRO ve TURKPRO'ya iletilmesine rağmen arzu edilen destek sağlanamamıştır.

Diğer taraftan, BM UNEDocs Projesi kapsamında Bulgaristan yerine alternatif olarak, Dışişleri Bakanlığı kanalıyla Teknik İşbirliği çerçevesinde temasa geçilen Yunanistan ile bir pilot uygulama yapılmasının çok yararlı olacağı düşünülmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Uluslar arası platformlarda ulusal e-belge uygulaması dolaşımının sağlanması her şeyden önce karşılıklı güven ve tanınmaya bağlı bulunmaktadır. Bu amaçla geniş bir yelpazede ülkemiz çalışmalarının anlatılması gerekmektedir. Ulusal çalışmaları koordineli olarak sürdürürken bu çalışmaların dünyaya anlatılması ve uluslar arası işbirliğinin sağlanması için kurumsal oluşumun yeterli düzeyde oluşturulması ihtiyacı bulunmaktadır.

Elektronik belge ve e-ticaret konularının ticaretin kolaylaştırılması için birer araç olduğu dikkate alınarak, bu konuların ticaretin kolaylaştırılması başlığı altında birlikte koordine edilmesi kamuda bürokrasinin azaltılmasının yanı sıra, KDEP-71 ve 73'teki eylem amaçlarına erişilmesinde büyük ivme kazandıracaktır.